Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Газета 1918 йил 21 июндан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

№ 189 (20. 157) • 1988 йил 18 август, • пайшанба • Баҳоси 3 тийин.

✦ Ҳосил тақдири ҳал бўлаётган шу кунларнинг ҳар бир дами ғанимат.

✦ Муҳим агротехник тадбир — дефолиацияни барвақт ва сифатли ўтказишни таъминлаш — ҳар бир раҳбар ва мутахассиснинг бурчи.

✦ Техника, тош-тарози, хирмон жой, қоп-қанорлар ва қабул пунктлари шай бўлсин.

✦ Пахтани қайта ишлаш корхоналарида мавсумга тайёргарлик ишларини тезлатайлик.

✦ Сув — бебаҳо бойлик. Уни тежамоқ даркор.

✦ Терим яқин. Пухта ҳозирлик кўрмоқ ва уюшқоқлик билан ўтказишга эришмоқ — ҳар бир ўзбекистонлик учун фарзу қарз.

БУТУН КУЧ — ҒЎЗА ПАРВАРИШИГА!

ДИҚҚАТ: ТАЖРИБА!

Партия илгари сурган мамлакат социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш, совет кишиларининг фаровонлигини ошириш вазифаларини ҳал этиш — экономиканинг барча соҳаларида ресурсларни тежаш сиёсатини изчил ўтказиш билан мустаҳкам боғлиқ. Бу ишдаги энг муҳим йўналишлардан бири — сув хўжалигини оқилона юритишдан иборат. Сув хўжалиги ходимлари ва деҳқонларимиз олдида обиҳаётни тежайдиган технологияларни жорий этиш, бу борада илм-фан ва техника янгиликларини излаб топиш, улардан самарали фойдаланиш вазифалари турибди.

Ана шу нуқтаи назардан қаралганда шу йилнинг 1 апрелидан мамлакатимизнинг уч районида — Саратов областининг Энгельс, Днепропетровск областининг Никополь ҳамда Тошкент областининг Бекобод районлари хўжаликларида сувдан фойдаланганлик учун ҳақ тўлаш юзасидан тажриба ўтказилаётганлиги диққатга сазовор.

— Бунинг учун айнан бизнинг районимиз танланганлиги бежиз эмас, — дейди Бекобод ремонт-эксплуатация ишлаб чиқариш бирлашмаси бошлиғи Мўминжон Усмонов. — Чунки, бизда турли хил ирригация-мелиорация ишларини амалга ошириш билан боғлиқ сув хўжалиги системаси мавжуд. Масалан, бу ерда 137 километр узунликда хўжаликлараро каналлар, 330 километр дренаж, 14 та насос станцияси бўлиб, 130 та тик дренаж қувурлар ётқизилган.

— Масаланинг яна бир томони шундаки, — дея сўзини давом эттирди у, — Бекобод зонасида шамолнинг тезлиги катта. Унинг суғориш системасига таъсири яққол сезилиб туради. Тажриба ўтказиш жараёнида табиий иқлим шароитлари ҳам атрофлича ўрганилиб, энг қулай вариант танлаб олинди.

Район колхоз ва совхозларида бу муҳим ишга олдиндан жиддий ҳозирлик кўрилганди. Ўнлаб километр суғориш тармоқлари реконструкция қилинди. Сув олиш жойларига ўлчов асбоблари ўрнатилди. Таъминот билан бевосита шуғулланувчи кадрлар малакаси оширилди. Хўжаликлардаги сувчиларга янгиликнинг мақсад-моҳияти тушунтирилди. Шу асосда райондаги барча сув хўжалиги бўлинмаларини ўз ичига олган ремонт-эксплуатация ишлаб чиқариш бирлашмаси тўла хўжалик ҳисоби асосида фаолият кўрсата бошлади.

Тажриба бошлангандан буён муайян вақт ўтди. Лекин ҳозирча аниқ бир фикр айтиш, хулоса чиқариш эрта бўлса-да, янгиликнинг илк самаралари яққол сезиляпти. Масалан, сувдан тежабтергаб фойдаланиш эвазига ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 35 миллион куб метрдан зиёдроқ обиҳаёт тежаб қолинди. Бултур сувдан фойдаланиш коэффициенти 0,87 бўлса, бу йил 0,93—0,97 ни ташкил қиляпти. Райондаги бир қатор хўжаликлар, жумладан, Дзержинский номли колхоз ва «Далварзин» совхозида сувдан фойдаланиш даражаси, айниқса, юқори бўляпти. Обиҳаётнинг ҳуда-беҳудага оқизилишига барҳам берилди. Бригадирлар илгаригидек зарурият бўлса-бўлмаса сув олаверишмайди. Натижада оқова сувлар кескин камайди. Бу ўз навбатида ерларнинг барвақт шўрланиши олдини олмоқда.

Янги тажриба ҳақида хўжаликларнинг раҳбарлари, мутахассислар, деҳқонларнинг фикри ижобий. Чунки уларнинг ўзлари эътироф этганларидек, авваллари сувдан режасиз, пала-партиш фойдаланишар, сарфи аниқ ҳисоб-китоб қилинмасди. Унга «табиатнинг текин ва битмас-туганмас неъмати», деб қаралгани учун бўлса керак, кўпинча бекорга оқиб ётган ҳолларни учратардик. Эндиликда бундай нобудгарчиликка чек қўйилди. Авваллари коллектор-дренажлар ҳам тез ишдан чиқарди. Энди эса улар одатдагидек уч йилда эмас, балки тўрт йилда бир марта тозаланади. Биргина шунинг ўзидан талайгина маблағ тежаб қолиниши ҳам табиий.

Жойларда янгиликка қизиқиш катта. Тошкент, Сирдарё, Андижон, Қашқадарё, Хоразм областларидан сув хўжалиги ходимлари келиб, тажриба билан танишишди. Қизғин мунозаралар, баҳслар бўлди. Қимматли фикр-мулоҳазалар ўртага ташланди. Янгилик ўзига йўл очиши аниқлиги эътироф этилди. Яқин кунларда бу ерга қардош пахтакор республикалардан ҳам сув хўжалиги ходимларининг вакиллари келишлари кутилмоқда.

О. ТИЛОВБЕРДИЕВ.

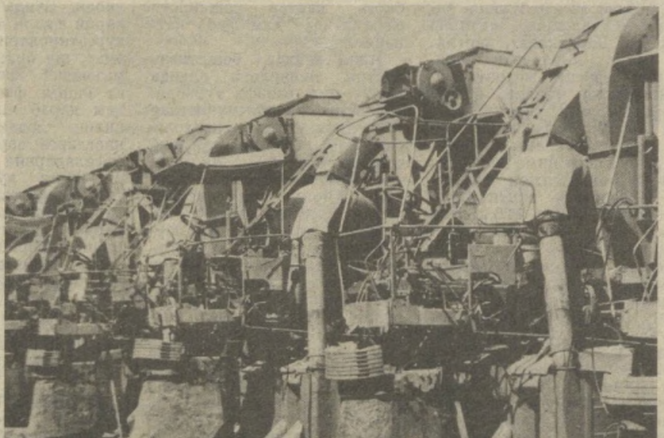

Мирзачўл районидаги «Партия XXIV съезди» совхозининг миришкорлари ғўзаларини машинабоп қилиб ўстиришди. Хўжаликнинг марказий ремонт устахонасида созловчи механизаторлар агрегатларни мавсумга жадал шайлашяпти. Куни кеча улар терим машиналари ремонтини якунлашди. Бу йил совхознинг 3875 гектар пахта майдонида 72 та агрегатни юксак унум билан ишлатиш мўлжалланган.

Суратларда: 1. Илғор слесарь Гулжамол Менрманова. 2. Старт чизиғига келтирилган машиналар. 3. Пешқадам созловчилардан — Аввалбой Хурсандов, Кенжаали Сансизбоев, Норқувват Жўраевлар.

В. Тўраев фотолари.

БРАЗИЛИЯЛИК ДЎСТЛАР — МЕҲМОНИМИЗ

Ўзбекистон ССР ҳукуматининг таклифига биноан Бразилия Федератив Республикасининг Сеара штати делегацияси расмий визит билан республикамизда меҳмон бўлиб турибди. Делегацияга штат вице-губернатори Франциско Костелло бошчилик қилмоқда. Сафардан мақсад — Сеара штати билан Ўзбекистон ўртасида дўстона алоқалар ўрнатишдан иборат.

17 август куни делегацияни Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Ғ. Ҳ. Қодиров қабул қилди. Бўлиб ўтган суҳбатда у Совет Иттифоқи Лотин Америкаси мамлакатлари, шу жумладан Бразилия билан муносабатларни ривожлантиришга катта аҳамият бераётганлигини таъкидлади. Бразилия томонидан ҳам мамлакатимизга нисбатан шундай қизиқиш борлигидан мамнуният изҳор қилинди. Меҳмонларга Ўзбекистонда XIX Бутуниттифоқ партия конференциясининг қарорлари қандай амалга оширилаётганлиги тўғрисида, республика экономикаси, қишлоқ хўжалигининг ривожланиши, унинг ўзаро манфаатли савдо-сотиқдаги имкониятлари ҳақида гапириб берилди.

Ф. Костелло делегация номидан Бразилия Федератив Республикаси Сеара штати вакиллари Ўзбекистонга келишга таклиф этилганлиги учун миннатдорчилик изҳор қилди. У штат раҳбарлари Ўзбекистон билан савдо-сотиқ, кўп томонлама алоқалар ўрнатишдан манфаатдор эканликларини айтди. Штат экономикасини ривожлантиришнинг устун йўналишлари тўғрисида сўзлаб берилди.

Ҳар иккала томон амалий алоқаларни рағбатлантиришга, маориф, мутахассислар айирбошлаш, қишлоқ хўжалиги соҳаларида самарали ўзаро манфаатли ҳамкорлик қилишга тайёр эканлигини изҳор қилди. Пахтачиликни ва чигитни қайта ишлаш технологиясини ривожлантиришда, қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашда, ирригация, мева-сабзавот маҳсулотларини қайта ишлаш ва консервалаш соҳасида айниқса кенг истиқболлар очилмоқда.

Суҳбатда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, республика Давлат агросаноат комитетининг раиси И. Ҳ. Жўрабеков, Ўзбекистон ССР ташқи ишлар министри С. О. Азимов, Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги давлат комитетининг раиси Э. Т. Турсунов иштирок этдилар.

Суҳбатда Сеара штатидан қишлоқ хўжалиги министри Еудоро Валтер де Сантана, маориф министри Нилдес Лима, соғлиқни сақлаш министри Марко Антонио де Оланда Пенафорте, сув ресурслари министри Жозе Баррозо Фильо, Бразилия миллий конгрессининг Сеара штатидан депутати Осмундо Ребосас, штат университетининг ректори Перипедес Шавес, қишлоқ хўжалик тадқиқотлари институтининг президенти Жеральдо Арраес Майа ҳозир бўлдилар.

Шу куни делегация аъзолари Номаълум солдат қабрига гулчамбар қўйдилар.

Ўзбекистон ССР Халқ таълими министрлигида суҳбат бўлиб ўтди.

Меҳмонлар В. И. Ленин номли СССР халқлари дўстлиги саройида, Тошкент метрополитенида бўлдилар, шаҳарнинг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирдилар.

(ЎзТАГ).

• Пахта тозалаш заводлари ва қабул пунктлари шайми?

ТАЙЁРГАРЛИК БОР, ЛЕКИН...

Қорақалпоғистон Автоном Республикаси пахта тозалаш заводлари бу йил «оқ олтин» ижодкорларидан 360 минг тонна «оқ олтин» қабул қилиб олади. Мухбиримиз Р. ЕШИМБЕТОВ янги ҳосилни қабул қилишга ва хом ашёни қайта ишлашга қандай тайёргарлик кўрилаётганлигини шарҳлаб бериш учун Қорақалпоғистон АССР Давлат агросаноат комитети пахта тайёрлаш ва қайта ишлаш бўлимининг бошлиғи К. РАҲИМОВга мурожаат қилди.

— Пахта тозалаш заводлари ишчи-хизматчилари, инженер-техник ходимлари янги ҳосилни қабул қилиш ва қайта ишлашга пухта ҳозирлик кўрмоқдалар. Ремонт ишлари одатдагидан анча олдин бошланди. Кўпгина заводлар ва қабул пунктлари барвақт созлаб қўйилди. Жумладан, 6 та пахта тозалаш заводи, 40 та қабул пункти мавсумга шай. Манғит, «Халқобод» пахта тозалаш заводларининг тозалаш цехларида чанг тозалаш циклонлари, янги чанг тозалагич қурилмалар битказилди. Тўрткўл, Элликқалъа пахта тозалаш заводларининг бош корпуслари реконструкция қилиняпти. Корхоналарда бу ишлар тугагач, кўплаб электр энергияси тежаладиган, хизмат жойлари камаядиган бўлади. 390 та транспортер, пахта намлигини сўриб олувчи 478 та вентилятор мавсумга тайёр.

Бироқ автоном республиканинг қатор пахта тозалаш заводларида, қабул пунктларида ремонт ишлари чўзилиб кетяпти. Қўнғирот, Чимбой пахта тозалаш заводлари ва уларга қарашли қабул пунктларида аҳвол ташвишли. Корхона раҳбарлари аҳволни ҳар хил эҳтиёт қисмлар, чунончи, зарур подшипниклар ва кабель маҳсулотлари етишмаслиги билан изоҳламоқдалар. Устига-устак, кўпгина қабул қилиш пунктларида ёнғинга қарши кураш воситалари, масалан, насослар, «НШ-600» ускуналари ва унинг шлангалари етишмаяпти.

Бу йил автоном республика колхоз-совхозларида коллектив бригада, оила, ижара пудрати кенг жорий топа бошлади. Улар ўзлари етиштирган ҳосилни тўла йиғиб олишга ҳаракат қилишади. Аммо бу ҳол ўз навбатида, бир қатор муаммолар ечимини ҳам талаб этмоқда. Хўжаликларда тележкалар сони ўтган йилгидан кўпайтирилишини тақозо қилаётир. Заводларда ва пунктларда хом ашё намлигини аниқлаб берувчи лаборатория приборлари етишмайди. Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитетидаги масъул ходимлар хом ашё намлиги, ифлослигини тез ва аниқ белгилаб берадиган жиҳозлар билан таъминлашни ҳам жиддий ўйлаб кўришлари лозим.

Кейинги йилларда автоном республика хўжаликларида пахтани қуритиб, ГОСТ талаблари асосида топширишга кўп ҳолларда риоя қилинмаяпти. Ахир колхоз-совхозлар ўзини-ўзи пул билан таъминлаш ва хўжалик ҳисобига ўтаётган бир пайтда ҳар бир коллектив, унинг ҳар бир аъзоси ҳар бир сўмни ҳисобга оладилар. Шундай экан, хўжаликларнинг махсус хирмон жойлари, қуритиш майдончалари бўлиши керак. Аммо сўнгги йилларда автоном республиканинг жанубий, шимолий районларидаги бир қатор колхоз ва совхозларида бундай хирмон жойлар, қуритиш майдончалари йўқ бўлиб кетди. Ҳосил кўпинча қабул пунктларига қуритилмасдан, тозаланмасдан жўнатилди. Натижада ўтган йилнинг ўзида қабул қилиб олинган 336 минг 793 тонна пахтадан 47 минг тоннаси намлиги, ифлослиги учун қайтариб юборилди. Ана шу қайтарилган ҳосилни деҳқонча ҳисоб-китоб қиладиган бўлсак, (ҳар бир тележкага 2—2,5 тоннадан пахта юклангандa 23 минг тележка) қанчадан-қанча ишчи кучи, ёнилғи-мойлаш материаллари ва эҳтиёт қисмлар сарфланган ахир. Агар сифатга эътибор берилганида эди, шунча харажатларга йўл қўйилмаган бўларди.

Бу рақам фақат автоном республика бўйича, холос. Республикамиз областлари бўйича ҳисоблаб кўринг-а? Бундан республика Давлат агросаноат комитетидаги масъул ўртоқлар зарур хулосалар чиқариши керак.

БАЙРАМ ШАРАФИГА

Афғонистоннинг миллий байрами — Мустақиллик тикланган кун муносабати билан Афғонистон Республикасининг Тошкентдаги Бош консулхонасида республикадаги оммавий ахборот воситалари вакиллари учун матбуот конференцияси бўлди. Бош консул Ғулом Ҳазрат Ҳамгар ушбу йиғинда сўзга чиқиб, афғон халқининг мустақиллик, тараққиётнинг эркин йўли учун кураши тўғрисида гапириб берди. Совет Иттифоқи қўшни республикага холисона интернационал ёрдам бераётганлиги таъкидланди.

Матбуот конференциясида Афғонистон ва Ўзбекистон мустаҳкам дўстлик ришталари билан боғланганлиги ҳақида гапирилди. Иқтисодий, маданий ҳамкорлик йил сайин кенгайиб бормоқда. Афғонистон шимолий вилоятларининг Ўзбекистон ССР областлари билан дўстлиги чинакам интернационализмнинг мужассамидир.

Ғулом Ҳазрат Ҳамгар журналистларнинг саволларига жавоб берди.

(ЎзТАГ).

• Долзарб мавзудаги суҳбат

ЎҚИТУВЧИЛАРНИНГ КАТТА АВГУСТ ПЕДАГОГИК КЕНГАШЛАРИ

Янги ўқув йили бошланишига оз қолди. Ўқитувчилар учун анъанага кўра, ўқув йили август ойида бўладиган педагогика конференциялари билан бошланади.

Ана шу воқеа арафасида ЎзТАГ мухбири Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Фан ва ўқув юртлари бўлими мудири Нурислом ТЎХЛИЕВ билан учрашиб, редакцияга республика ўқитувчиларидан тушган бир қанча саволларга жавоб беришни илтимос қилди.

— Биринчи савол. Халқ маорифида қайта қуриш давом этмоқда. Бу август педагогика кенгашлари ўтказиш анъанасига ҳам таъсир этадими?

— Албатта, лекин ҳозирча биз август ойида ўтказиладиган педагогика конференцияларидан воз кечганимиз йўқ. Ўқитувчиларнинг бу галги кенгаши мазмунини халқ маорифини қайта қуриш масалаларига бағишланган КПСС Марказий Комитетининг 1988 йил февраль Пленуми қарорлари белгилаб беради.

Пленум мактабни янгилашнинг стратегик йўлини белгилаб берди, август педагогика кенгашларида худди ана шу стратегик йўл-йўриқларга амал қилиб, тараққиёт шарт-шароити ва даражасига асосланиб, у ёки бу район мактабларида ҳал этилиши лозим бўлган тактик муаммоларни ишлаб чиқиш лозим бўлади.

Бу ўринда ижодий изланувчан, мактабни қайта қуришнинг янги инқилобий йўлларини қидираётган инсон ва муаллим асосий ҳаракатга келтирувчи куч бўлиши керак. Конференцияларнинг қатнашчиларига ёрдам бериш мақсадида «Ўқитувчилар газетаси» ва «Учитель Узбекистана» газеталарининг 20 июнь сонида республикамиз учун хос бўлган асосий муаммолар кўрсатиб ўтилди. Бу муаммоларнинг ҳал этилишини барча ўқитувчилар кутиб туришибди. Конференциялар ишидаги сифат ўзгаришлари ана шулардан иборат.

Мазкур йиғинларни ўтказиш шаклини ҳам бирмунча ўзгартириш таклиф этилди. Ёдингизда бўлса керак, одатда конференциялар доклад билан бошланар ва унда йўл-йўриқлар баён этилар эди. Докладда муҳокама қилиниши лозим бўлган вазифалар белгилаб берилгандек бўларди. Эндиликда партия комитетининг доклади педагогика кенгашининг охирида бўлади, шу тариқа икки кунлик мунозара якуни чиқарилади, ушбу муҳокама умумлаштирилади.

Конференция демократия руҳида ўтиши лозим, ҳамкасбларига бирон-бир жўяли гап айтмоқчи бўлган ҳар бир кишига сўз берилиши керак. Очиғини айтадиган бўлсак, албатта кириш сўз-у, нутқ охирида ваъдабозликдан иборат сийқаси чиққан ўн минутлик ахборотлар билан минбарга чиқиш шарт эмас.

Хуллас, биз бу галги август педагогика кенгашидан муаммоларнинг жонкуярлик билан муҳокама қилинишини, маориф ходимлари олдида турган катта вазифаларнинг ижодий ҳал этилишини кутиб турибмиз.

— Шундай қилиб, педагогика кенгашининг асосий мавзуи аниқлаб олинган. Ахир илгари ҳам мавзу белгилаб қўйилар, конференция эса кўпинча навбатдаги зерикарли тадбирга айланиб, ҳамма нарса ўзгармай қолаверар эди...

— Шу боисдан ҳам биз бу галги конференцияларда ҳар бир райондан, ҳар бир мактаб, ҳар бир ўқув юртининг халқ маорифи ислоҳотини амалга оширишда конкрет амалий йўлларни белгилаб олишига ёрдам берадиган бамаъни, жўяли гапларни кутиб турибмиз.

Анчагина муаммолар йиғилиб қолди. Моддий базанинг заифлиги, дарсликларнинг етишмаётганлиги, улар сифатининг пастлиги, ўқитувчи кадрлар тайёрлаш муаммолари шулар жумласидандир. Кўриниб турибдики, барча масалалар муҳим ва бир-бири билан чамбарчас боғланган. Аммо шундай бир анъана пайдо бўлганки, муаллимлар йиғилиб, раҳбариятга ўз эътирозларини айтиш имконияти пайдо бўлиши биланоқ, мулоқот ўрнига саволлар ёғилиб, асосий мавзудан четга чиқиб кетилади. Пол учун бўёқ, қурилиш материаллари йўқлиги ҳақида, мактаблар ремонти кечикаётгани хусусида ва бошқа масалалар ҳақида гапиришади. Бундай муаммоларнинг ўткир бўлиб турганлиги равшан. Бу соҳада муайян иш қилинмоқда, жиддий қийинчиликларга қарамай, маорифнинг моддий базаси мустаҳкамланмоқда. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг X пленуми қарорлари ҳам шунга қаратилгандир. Ушбу қарорда, мавжуд шароитларда энг юқори натижаларга эришиш учун ўқув-тарбия жараёнини мукаммал ташкил этиш лозим, деб уқтирилган. Бу вазифа реал ва уни амалга оширса бўлади. Кўпчилик педагогика коллективларининг иш тажрибаси шундан далолат бериб турибди. Маорифимиз соҳасида фаол ижодий изланиш билан машғул бўлиб, амалда бунинг самараларини намойиш этаётган ўқитувчилар бор. Аммо таассуфки, четдан туриб кузатаётган ва яна ҳам ёмонроғи танқидбозликка ўннаб кетган кишилар ҳам бор. Бу билан муроса қилиб бўлмайди, аммо, ҳозирча ёш авлод тарбиячиси тутаётган ана шундай позицияга ҳамма ерда ҳам ва ҳамиша зарур баҳо берилаётгани йўқ.

— Мактаб ислоҳоти ҳақида гапирар эканмиз, кўпинча биз ислоҳотни амалга оширишда муаллим асосий ўрин тутади, деймиз. Ҳаётда ҳам шундайми?

— Ўқитувчи — ижодий касб эгасидир, албатта. У маорифини, ўқув-тарбия жараёнини қайта қуришни амалга оширишда асосий сиймодир. Афсуски, муаллимга ўзининг бевосита вазифасини бажариш нечоғлик қийин бўлаётганлигини тажриба кўрсатиб турибди. Турли инструкциялар билан ўқитувчининг «қўл-оёғи чандиб боғлаб қўйилган», кўпдан-кўп текширувларнинг оқибати шу бўлдики, ўқитувчи «кўрсатмасиз» бирон нарса қилишга чўчиб қолган. Турғунлик йиллари педагогнинг ўзини меҳнатда намоён этиш хислатини йўққа чиқарди. Устига-устак, ўқитувчини устомонлик қилишга, ўз ишининг натижаларига бефарқ қарашга ўргатиб қўйишди. Ҳозир ҳам «процент кетидан қувиш» касаллиги бор, бу эса педагогика коллективининг барча куч-ғайратларини чиппакка чиқармоқда.

Буларнинг ҳаммасига қатъий барҳам бериш лозим. Бу иш қанчалик тез қилинса, шунча яхши. Буни барча шарт-шароитни, малака даражасини ҳисобга олиб, ҳамма жойда қандай амалга оширса бўлади? Янгиланиш жараёни муқаррар бўлиши, ўқитувчилар ҳамда район халқ маорифи бўлимларининг ходимларини журналдаги баҳогина эмас, балки мактаб ўқувчиларининг одоблилиги ва билимдонлиги ташвишлантириши учун нималар қилиш лозим. Келинг, катта даврадаги педагогика кенгашида шу ҳақда гаплашиб олайлик.

Бундан ташқари, ўқув юртларини бошқаришни давлат-жамоат бошқарувига қай йўсинда айлантириш лозимлигини батафсил муҳокама қилиш лозим. Шундай қилганимиздагина мазкур бошқарув КПСС Марказий Комитетининг февраль Пленуми қарорларига мос бўлади. Демак, халқ депутатлари ижроия комитетлари ҳузурида мактаблар, халқ маорифи кенгашлари тузишга ниҳоятда жиддий ёндашувимиз лозим.

Август кенгашида мактабда қайси лавозимларга мутахассисларни сайлаб қўйиш лозимлиги, сайловни қандай ўтказиш кераклиги ҳақидаги масалалар мунозарага сабаб бўлади, деб ўйлаяпмиз. Мактабни ҳақиқатан политехника мактабига айлантириш, меҳнат тарбиясининг самарали ва таъсирчан бўлишига эришиш муаммоси ҳам муҳокама қилинишини кутяпмиз.

Хуллас, кўпгина масалалар муҳокама қилиниши керак. Ўқитувчиларнинг ўзлари ҳам анчагина масалаларни ўртага қўядилар, албатта. Болаларни тарбиялаш — умумхалқ иши ва буни тушуниб олиш ниҳоятда муҳимдир — конференциялар иши ана шу фикр билан йўғрилган бўлиши керак. Шу муносабат билан халқ маорифи масалаларини муҳокама қилишда база корхоналари, педагогика фани, олий мактаб вакиллари фаол иштирок этадилар, деган фикрдамиз.

Конференциялар қатнашчиларининг диққат-эътиборини атеистик, ҳуқуқий ва интернационал тарбия муаммоларини муҳокама қилишга жалб этишни истар эдик. Очиқ айтадиган бўлсак, анчагина муаммолар йиғилиб қолди. Буларга жиддий эътибор бериш талаб қилинади.

— Ўзбекистонда халқ таълими министрлиги тузилиб, маориф, ҳунар-техника таълими ва олий мактаб ягона системага бирлаштирилди. Бундан маорифчилар ва ҳунар-техника таълими ходимларининг август кенгашлари келажакда биргаликда ўтказилади, деган хулоса чиқадими?

— Буни ҳаёт ва келгуси иш практикаси кўрсатади. Бу йил эса мактаб ўқитувчилари ва ҳунар-техника таълими ходимлари конференцияларини алоҳида ўтказадилар.

Пировардида барча муаллимларга муваффақият тиламоқчиман. Гап камроғу, иш кўпроқ бўлсин.

Хоразм области коммунистлари, барча меҳнаткашлари XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси қарорларини амалга оширишнинг конкрет тадбирларини белгилаб олмоқдалар. Бу ердан конференцияда иштирок этган делегатлар ишдан бўш вақтларида меҳнат коллективлари билан учрашиб, қайта қуришни чуқурлаштириш, халқ хўжалиги барча соҳаларида туб иқтисодий ислоҳотни амалга ошириш, ошкоралик, демократияни таъминлаш юзасидан олдинга сурилган вазифаларни тушунтириб бермоқдалар.

Яқинда штатсиз мухбиримиз С. Нодирматов партия анжуманининг бир группа делегатларига мурожаат этиб, конференция қарорларидан келиб чиқадиган вазифалар, уларни амалга ошириш йўллари, коллективда ташкилий-партиявий ишни қайта қуришнинг аҳволи хусусида гапириб беришларини сўради.

• Қайта қуриш: коммунист позицияси

ФАОЛИЯТ УЧУН ЧЕКСИЗ МАЙДОН

ЗАМИН САХОВАТИ САРҲАДСИЗ

Р. РАЖАБОВ, Хива районидаги Беруний номли колхоз раиси: — Кейинги йилларда область агросаноат комплексини ривожлантириш соҳасида муайян ижобий силжишлар бўляпти. Чорва маҳсулотлари сезиларли даражада кўпайди. Сабзавот ва мева етиштириш салмоғи ортди. Алмашлаб экишга оммавий киришилди. Ана шундай ижобий ўзгаришларни колхозимиз мисолида ҳам кўриш мумкин. Ўтган йили хўжаликда сабзавот ва мева етиштириш 30 процент кўпайди, давлатга 1100 тонна маҳсулот етказиб бердик, 5800 тонна пахта сотиш юзасидан белгиланган план ҳам ошириб бажарилди, гўшт ва сут салмоғи ортди. Агар колхознинг жами пул даромади 1980 йилда 3,2 миллион сўмни ташкил этган бўлса, ўтган йили бу миқдор 6,5 миллион сўмга етди. Хўжалик ҳисобига, чек системасига ўтиб ишлаш яхши самара бермоқда.

Қишлоқни социал-маданий жиҳатдан юксалтиришга кўп маблағ сарфлаяпмиз. Колхозда турар жой масаласи тўла ҳал этилди. Ҳатто янги оилаларга мўлжаллаб бир неча янги уйлар ҳам қуриб қўйибмиз. Қишлоқдаги барча мактабларни шу йилдан бошлаб бир сменали ўқишга ўтказиш учун ўз кучимиз билан қўшимча 37 синф хонаси қурдик, янги мактаб тикланмоқда. 10 минг кишилик стадион, икки гектарлик боғ ўртасида замонавий «Чорвадорлар уйи», 80 ўринли касалхона қуриб фойдаланишга топширилди, 80 процент хонадон табиий газ, водопровод билан таъминланди.

Лекин конференцияда жуда тўғри таъкидланганидек, қишлоқ хўжалигида ҳали фойдаланилмаётган имкониятлар кўп. Жумладан, хўжалик ҳисоби шароитида колхозларга кенгроқ мустақиллик бериш, уларга ҳар қандай буйруқ, йўл-йўриқлар беравермаслик лозим. Мен конференция ўз ишини давом эттирган кунларда делегат — Ровенск область «Заря коммунизма» колхози раиси В. А. Плешинский билан мулоқотда бўлдим. У бошлиқ хўжалик билан иқтисодий алоқаларни мустаҳкамлашга қарор қилдик. Шу йилдан бошлаб бу хўжаликка беда уруғи юбора бошлаймиз. «Заря коммунизма» колхозидан эса ўнлаб бош наслдор ғунажинлар оламиз. Қайта қуриш шароитида хўжаликларнинг иқтисодий алоқаларига кенг йўл очиб берилаётганлиги айни муддао бўляпти.

КОЛЛЕКТИВ — БОШ ҲАКАМ

Х. ЖУМАБОЕВА, Янгиариқ районидаги «1-Май» колхози сут соғувчиси. — XIX Бутуниттифоқ партия конференциясида партия сафига қабул партия учун ҳаётий муҳим масала эканлиги алоҳида таъкидланди. Бу соҳада бюрократик ёндашувлардан халос бўлиш, партия сафига кирувчиларнинг фазилатларига баҳо беришда уларнинг позицияси ва қайта қуришдаги реал иштироки асосий мезон бўлиши зарурлиги алоҳида уқтириб ўтилди. Дарҳақиқат, партияга қабул қилинувчи кишиларни бевосита меҳнат коллективлари тавсия этиши мақсадга мувофиқдир. Чунки ҳар бир одам коллективга ҳар томонлама таниш, партияга ким нима мақсадда кираётганини яхши билади.

Колхозимиз партия ташкилоти ҳисобида 126 коммунист бор. Кейинги йилларда партияга қабул қилинаётган кишиларни меҳнат коллективларида муҳокама қилиш йўлга қўйилгани ижобий самаралар бермоқда. Бунда коммунистлар билан бирга партиясизларнинг ҳам фикр-мулоҳазалари инобатга олиняпти. Ўтган йилдан бошлаб партияга қабулнинг икки йиллик системаси жорий қилинди. Партия аъзолигига кандидатликка қабул қилинувчилар резерви билан йил мобайнида иш олиб борилмоқда. Илғор, талабчан коммунистлар уларга бириктиб қўйилган. Улар очиқ партия йиғилишларида доимий иштирок этиб, муҳокама этилаётган масала юзасидан фикр-мулоҳазалар билдиришяпти. Бўлажак коммунистларга конкрет топшириқлар бериб, синаб ҳам кўрилмоқда.

Кейинги бир ярим йилда ана шу синовлардан муваффақиятли ўтган ёшлардан 5 нафари партия аъзолигига кандидатликка қабул қилинди. Улар сафида илғор колхозчи Реймажон Матниёзова, механизатор Эркин Ҳасанов, сут соғувчи Ҳожар Машариповалар бор. Ҳозир улар колхоз ишлаб чиқаришида бошқаларга намуна кўрсатиб ишлаш билан бирга, партия ташкилоти фаолиятида ҳам фаол қатнашмоқдалар.

Айни вақтда бошланғич партия ташкилоти олдида муҳим бир вазифа турибди. Кўпчилик коммунистлар турғунлик йиллари психологиясидан батамом қутилиб олганларича йўқ. Масалан, колхозимизни олиб кўрайлик. Айрим коммунистлар учун ўртамиёначилик иш услубига айланган. Бу партиявий фаолиятга ҳам таъсир қилади. Улар партия йиғилишларида ҳамма қатори қўл кўтариб, кўплар қатори сукут сақлашни ўрнига қўядилар. Бундай кишиларни бир қарашда қолоқликда ҳам, принципсизликда ҳам айблаш қийин. Лекин, мана шу ўртамиёначиликнинг ўзи коммунист учун катта нуқсондир. У ҳеч кимга, шу жумладан ёш коммунистларга ҳам ибрат бўла олмайди. Сафни олға бошлай олмаган киши қўлидан уни орқага қайтариш ёки тўхтатиб қолишдан бошқа иш келмайди. Бундай коммунистларни қайта тарбиялаш жуда зарурдир.

Тўғри, конференциядан кейин КПСС сафига қабул қилишда партия юқори органларидан бериладиган разнарядкалар сезиларли камайди. Лекин бу партияга қабул ўз холига ташлаб қўйилди, деган маънони билдирмайди. Тунов куни Янгиариқ район партия комитетига бориб қабулнинг аҳволи билан танишдик. Кейинги бир ярим йил ичида мактаб партия ташкилотлари жуда кам кишини аъзоликка қабул қилишган. Саноат, қурилиш ташкилотларида партиявий қатлам жуда заифлашиб қолибди. Бундан буён кишиларни юқори ишлаб чиқариш кўрсаткичларига қарабгина эмас, шу билан бирга унинг маънавий фазилати, жамоат ишига фаол иштирокига ҳам қараб партияга қабул қилиш лозим. Ёш коммунистларга партия қурилиши масалаларини ўргатиш яхши йўлга қўйилмаган. Натижада кўпгина ёшлар ишлаб чиқаришда илғор бўлсалар-да партия топшириқларини бажариш, жамоат ишларида қатнашишда активлик кўрсатмайдилар.

БОШЛАНҒИЧ ТАШКИЛОТ КЎП ИШГА ҚОДИР

З. ШИНКАРЕНКО, 167-қурилиш тресте 1-қурилиш бошқармаси бўёқчилар бригадаси бошлиғи: — КПСС Уставида шундай сатрлар бор: «бошланғич партия ташкилоти коммунистларни партия ишига садоқат, ғоявий эътиқод, коммунистик ахлоқ руҳида тарбиялайди. Меҳнатдаги, ижтимоий-сиёсий ҳаётдаги авангардлик ролини ошириш тўғрисида, уларнинг турмушдаги юриш-туришда намуна бўлишлари тўғрисида ғамхўрлик қилади».

Конференцияда бу фикрлар янада ривожлантирилди, бошланғич ташкилотлар ўз ишларини янги талаблар асосида тез ва тубдан қайта қуриб олишлари зарурлигига эътибор қаратилди. Съездлар Саройида сўзга чиққан кишиларнинг нутқларини тинглар эканман, улар партия ташкилотларининг раҳнамолик ролини, уларнинг активлигини бутун чоралар билан ошириш зарурлиги хусусида талабчанлик билан гапирганларининг гувоҳи бўлдим. Дарҳақиқат, бошланғич партия ташкилоти ҳар бир меҳнат коллективининг таркибий қисми, партиявий таъсир омилидир.

Конференциядан қайтиб келгач, меҳнаткашлар билан учрашишга тайёрланар эканман, область партия комитетига бориб, қурилиш бошланғич партия ташкилотлари иши билан танишдим: областда улар 121 та бўлиб, 2770 коммунистни ўзига бирлаштирган. Булар чиндан ҳам катта кучдир.

Маълумки, областимиз аҳолисини турар жой ва иш билан таъминлаш, социал шароитларини яхшилаш мақсадида катта кўламда қурилиш ишлари олиб бориляпти. Кўплаб янги ишлаб чиқариш қувватлари барпо этилаётир. Тунов куни трестимиз коллективи қуйи Амударёда энг юқори қувватли — Хонқа дон комбинатининг иккинчи навбатини фойдаланишга топширди. Шу йилнинг ўзида Урганч пойабзал фабрикасини қуриб битказишга ҳаракат қилмоқдамиз.

Область қурувчилари ярим йиллик қурилиш-монтаж ишлари планини 102 процент қилиб бажардилар. Шу давр ичида 133 миллион сўмлик ишлар бажарилди. Бу 1987 йилнинг шу давридагидан 8 процент кўпдир. Лекин буларнинг ҳаммаси қурилишда ҳукм сураётган жиддий камчиликлар юзини ёполмайди. Бир қатор объектлар кўп йиллардан бери битказилмаяпти. Жумладан Боғот райони марказида 240 ўринли касалхона, поликлиника биноси 1981 йилдан бери қуриляпти. Уни «Туямуюнгидрострой» қурилиш бошқармаси қурмоқда. «Хоразмводстрой» тресте эса Урганч шаҳридаги 120 квартирали уйни, пионерлар лагерини 1981 йилдан бери битказолмаяпти. Хўш, ана шу объектларни қураётган қурилиш ташкилотлари бошланғич партия ташкилотлари нега пассивликка, ўзибўларчилик ҳолларига лоқайд қарашмоқда. Шошма-шошарлик билан фойдаланишга топширилган объектларда, жумладан Урганч ўт ўриш машиналари заводида айрим ишлар қайтадан бажарилмоқда. Турар жойларни енгил-елпи ремонт қилиш ҳоллари ҳали ҳам давом этяпти.

Менинг фикримча область, шаҳар ва район партия комитетлари қурилиш партия ташкилотларига нисбатан етарли даражада талабчанлик кўрсатмаяпти. Қурилиш министрликлари, трестлари эса ишлаб чиқаришни енгил механизация воситалари, қулай иш шароитлари билан таъминлашга ҳануз бармоқ орасидан қараб келишмоқда

Мулоқотлардан кўриниб турибдики, конференция қарорларини амалга ошириш учун ҳали кўпгина бюрократик тўсиқларни енгиб ўтиш, ташкилий-партиявий, ғоявий-сиёсий иш йўналишини тубдан қайта қуриш лозим. Бошланғич партия ташкилотлари, коммунистлар бу ишларга бош-қош бўлишлари зарур.

Мусобақа: суръат, сифат, тежам

Янги телефон станцияси

● Қўқонда янги телефон станцияси технология ускуналари монтаж қилиниб, фойдаланишга топширилди. Бу билан шаҳардаги яна юзлаб хонадонлар телефонлаштирилди. Станция биносини 14-қурилиш трестининг 94-механизациялашган кўчма колоннаси коллективи бунёд этди.

— Қурувчилар бу объектда икки йил меҳнат қилишди,— дейди колонна бошлиғи В. Заварзин, — Шу вақт ичида 440,3 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилди. Станция қурилишидаги асосий ишларни Г. Кипанов бошлиқ бригада азаматлари барвақт тугалладилар. Пардозлаш ишларида эса А. Акромов ва Ҳ. Рустамов бригадалари алоҳида ўрнак кўрсатдилар.

В. ТИРИН.

Йўловчи манфаатини ўйлаб

● Тошкент областидаги Тўйтепа автобус-таксомотор паркида «Москвич-2140» маркали машиналар корхона ҳайдовчиларига ижарага берила бошлади. Ижарачилар машинани уйларида сақлаб, ишдан ташқари вақтларида аҳолига хизмат кўрсатадилар. Автомобиль парки ижарачини шина, бензин, аккумулятор билан таъмин қилади.

Бунга патент олиб ишлаётган шоферлар билан рақобат сабаб бўлди. Ижарачилик асосида ишлашга биринчи бўлиб ҳайдовчилардан Ж. Ўримбоев, Р. Актемов, Ю. Эргашевлар ўтишди. Уларнинг корхона учун топиб берадиган маблағи 900 сўмдан 1170 сўмга кўпайди. Йўловчилардан ортиқча ҳақ олиш, хизмат кўрсатишдаги ножўя ишлар учун ҳайдовчи жазоланади.

Автомашина корхона ҳисобида бўлиб, ҳайдовчи автопарк номидан хизмат кўрсатади. Автомобилчилар ишидаги бу янгилик йўловчиларга ҳам қулайлик яратди.

У. МУҲАМЕДОВ.

Пудрат усули шарофати

● Сурхондарёдаги Тўпаланг гидроиншооти қурувчилари коллектив пудрат талаблари асосида ишлаб, яхши натижаларга эришмоқдалар. Қурилиш бошқармасининг А. Сангинов бошлиқ участкаси ишчилари бетонлашда энг юқори кўрсаткичларга эришяпти. Ж. Бузруков раҳбарлик қилаётган комплекс бригада азаматлари коллектив пудрат усулида ишлашда муайян тажриба орттирди.

Тўпаланг иншооти қурувчилари янгича шароитда ишлай бошлагач, меҳнат унумдорлиги 15 процент ошди. Қурувчиларнинг иш ҳақига ой сайин 35 сўмдан қўшилиб, 245 сўмни ташкил қилмоқда. Материал, хом ашё ва транспорт харажатлари ҳам тежалмоқда. Ҳозирнинг ўзида 157 минг сўм иқтисод қилинди. Тежалган маблағларнинг бир қисми илғорларни моддий рағбатлантиришга сарфланяпти.

Т. ШОЮСУПОВА.

• Туб иқтисодий ислоҳот чорраҳаларида

Ҳалол меҳнат— тўғри йўл

Автокорхонага ишга кирган янги ходим автобуслар ташқи кўзгулари билан қолдирилганини кўриб ҳайрон бўлди:

— Бу қанақа тартибсизлик! Биров олиб кетса нима бўлади? Ана, аккумулятор ҳам қаровсиз ётибди. Осонгина илиб кетишлари мумкин...

Бундай ҳодиса рўй бермаслигини янги ходимга тушунтиргунча узоқ уринишди.

Ҳа, бу корхонада бировга қарашли буюмга ҳеч ким кўз олайтирмайди. Чирчиқдаги 15-автобус-таксомотор парки республикамизда кенжа автохўжаликлардан. У 1984 йил кузида Чирчиқ ва унинг атрофи районлари йўловчиларига транспорт хизматини яхшилаш мақсадида ташкил қилинган. Ўтган қисқа даврда бу хўжалик областда илғор коллективлардан бирига айланди.

Муваффақиятнинг сири нимада? Энг аввало, бу ерда меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомига қатъий риоя қилиш, ҳалоллик ва ҳаққонийлик йўлга қўйилди.

Айни пайтда Тошкент область партия комитети бюроси мажлисида Чирчиқ шаҳри, Оққўрғон, Калинин районлари автобус-таксомотор парклари, Тошкент область паркида рўй берган қўшиб ёзишлар ҳақида гапирилган эди. Янги 15-АТП коллективи ўз ҳаётига бу «касаллик» вирусларини олиб киришни истамади. Бироқ янгиланиш жараёнига баъзилар ўзича тўсқинлик қилишга уринарди. Биров жазосиз қолишига ишониб йўлкира пулларни чўнтакка урди, кимдир ишга кечикиб ёки бутунлай келмай қўйиб, бошқаси гаражда ўғирлик билан шуғулланиб, умум ишига халақит берди. Лекин энди давр бошқача эди. Интизомсизлар лавозимига, олдинги яхши хизматига, ишлаб чиқариш стажига қаралмай жазо ола бошлади.

Икки ҳайдовчи машина эгасининг розилигисиз эҳтиёт қисмларни олиб кетгани учун меҳнат Қонунига мувофиқ ишдан бўшатилди. Улар кейинчалик тавба қилиб паркка яна қайтишгани сабабли номларини айтмадик. Хуллас, автокорхона янги бўлишига қарамай тез орада ўзини кўрсата олишида қатъий интизом алоҳида омил бўлди.

Ҳозир автохўжаликда 99 та автобус, 71 та такси бор. Ўтган йили фойдаланиш коэффициенти пландаги 0,715 ўрнига 0,720 ни ташкил этди. Ҳаракат мунтазамлилиги пландагидан 0,6 процент ортди. Бу трестнинг ўртача кўрсаткичидан юқори натижадир. Автохўжаликда иш юритишнинг илғор усулларидан кенг фойдаланилмоқда.

Биринчи бўлиб бригада пудратига Николай Дергачев бошлиқ ҳайдовчилар ўтишди. Улар 10 та автобус бажараётган иш ҳажмини 9 та автобус билан эплай олишни исботлашди. Икки сменали режимда ишлайдиган бригаданинг ҳар бир аъзоси маошига 60 сўмдан қўшилди. Сўнгра бу усулга Донобой Темиров, Абдурашид Абдуазизов бригадалари ҳам ўтишди. Ремонт хизмати ходимлари ҳам пировард натижага қараб тақдирланади. Қанча кўп машинани рейсга чиқаришса, шунча яхши ҳақ олишадиган бўлишди. Ҳозир уларнинг ўртача ойлик иш ҳақи 260 сўмга етди. Шу тариқа корхонада хўжалик юритишнинг иқтисодий мурватлари ҳаракатга келтирилмоқда.

Лекин автокорхонада ҳамма ишлар силлиқ боряпти, дейишга эрта. Чунки тартибдан чекиниш ҳоллари баъзан бўлса-да рўй беряпти. Масалан, ўтган йили йўл ҳақига кўз олайтирганлиги учун беш ҳайдовчининг иши терговга оширилди. Нима ҳам дердик, ҳали ҳам айрим шахслар нопок йўл билан пул орттиришга умид боғлашяпти чоғи. Лекин ҳалол ва тўғри йўлга фақат самарали меҳнат билан эришилади. Бу йўл қатъий, ундан ҳеч ким чекинмаслиги керак.

В. МОЛОТКОВ.

ГРАФИКДАН ЎЗИБ

Қашқадарё области. Ўн иккинчи беш йиллик зарбдор меҳнат вахтасида туриб ишлаётган коллективлар орасида «Каршистрой»даги 41-механизациялашган кўчма колоннанинг Тўхта Ҳамроев бошчилик қилаётган комсомол-ёшлар коллективи фаолияти алоҳида диққатга сазовордир. Бригадага уюшган ёшлар Қарши чўли бағрида катта бунёдкорлик ишлари олиб бормоқдалар. Улар беш йилликнинг уч йили топшириғини бажарганликлари тўғрисида яқинда ғалаба рапортига имзо чекдилар. Ҳозирги кунда улар янада ғайрат ва шижоат кўрсатиб, келгуси йил ҳисобига меҳнат қилишяпти. Коллектив бундай муваффақиятга бригада пудрати асосида ишлаш туфайли эришаётир. Айни вақтда илғор коллектив Баҳористон районидаги 27-қўриқ совхоз ерларида зовурларга қувур ётқизиш билан шуғулланмоқдалар.

Суратда: Бригада аъзолари. Ўртада — Тўхта Ҳамроев.

Ш. Шаробов фотоси. (ЎзТАГ).

СССР МОЛИЯ МИНИСТРЛИГИДА

СССР Молия министрлиги 1966 йилги 3 процентли давлат ички ютуқ заёми облигацияларини сотиб олиш ва уларга ютуқ тўлаш муддати 1989 йил 1 январигача узайтирилганлигини маълум қилади.

Заём облигацияларининг эгаларига ана шу муддат ичида уларни 1982 йилги давлат ички ютуқ заёми облигацияларига алмаштириш ҳуқуқи берилади ва бунда ҳеч қандай ҳақ тўланмайди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия, совет ва хўжалик органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун Ўзбекистон Компартияси Хоразм область Урганч район комитетининг биринчи секретари ўртоқ Маркс Жуманиёзовни Ўзбекистон ССР Олий Советн Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

«Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 21 май сонида юқоридаги сарлавҳали мақола эълон қилинган эди. Ушбу мақола юзасидан редакцияга кўплаб хатлар келди. Мақолада номи тилга олинган С. Сапаев редакцияга келиб, мақола автори билан учрашди. Қуйида ана шу хатлар ҳамда мулоқотлар асосида тайёрланган материаллар эътиборингизга ҳавола қилинади.

• Мақоламизни ўқиб

«МОСЛАШУВ»

МУРОСАГА ЙЎЛ ҚЎЙИЛМАСИН

«Мослашув» мақоласини ўқиб, Захкаш қишлоғида содир бўлган воқеа эсимга тушди. Қаердандир шу қишлоққа кўчиб келган Зулфия Тошеванинг уч-тўрт кундан кейиноқ қилиғи чиқиб қолди. Мен катта фолбин, дуохонман, ҳар қандай дардга шифо топиб бераман, деб янги ҳамқишлоқларини аврай бошлади. Кўп ўтмай мушкулларини осон қилишини сўраб унинг ҳузурига райoннинг турли қишлоқларидан соддадил одамлар кела бошладилар.

Қишлоқ Совети ва «СССР 60 йиллиги» колхози партия комитети ҳамда жамоатчилик ёрдами билан З. Тошеванинг товламачилик хатти-ҳаракатлари фош этилди. Эл ўртасида шармисор қилинган фолбин ўшандан буён бундай номақбулчиликлар билан шуғулланмай қўйди.

Худди шундай йўл билан жамоатчилик кучига таяниб, Сўфичўян қабристонида муллалик билан шуғулланган Умур Азимов, Абдураҳмон Собиров, фолбинлик қилган Зубайда Мингалиева, Кенжа Азимова ҳам товбаларига таяндилар.

Демак жойлардаги партия, совет ташкилотлари атеистик тарбия ишига кенг жамоатчиликни жалб этса, диндан ўз манфаатлари йўлида фойдаланишга зўр бераётган баъзи кимсаларга орамизда ўрин қолмайди.

М. Каримов,
Ғиждувон районидаги Салвари қишлоқ Советн ижроия комитетининг раиси.

ТАНҚИД ҚИЛАВЕРАСИЗМИ?

Киши қазо қилганда, аввало, домла, муллаларсиз иш битмайди. Нега мана шундай табаррук кишилар танқид қилинаверади? Аксинча уларни қадрлаш керак. Менимча номоз ўқиш, рўза тутиш каби одатларимизни ҳам ҳадеб ёмонлайвермаслик лозим. Шу нуқтаи назардан қараганда мен газетанинг 21 май сонида босилган «Мослашув» мақоласини ўқиб жуда ранжидим. Унда Боғот районидаги домла, эшонлар — табаррук кишилар танқид қилинибди. Мен мақолада келтирилган факт ва мисолларга мутлақо қаршиман.

К. Раҳимов,
Наманган шаҳри, пенсионер.

КИМНИНГ ТАЪСИРИ КЎПРОҚ?

Ҳозир ошкоралик даври. Бу давр яна шуниси билан диққатга сазоворки, янгилик билан эскилик ўртасидаги кураш, зиддият янада яққолроқ кўриниб қоляпти. Эскилик сарқитларини ҳозирги замонамизга ташиб келаётган кишилар диний расм-русумларни шароитга мослаштиришга, халқнинг энг яхши, асл урф-одатларига атайлаб диний тус беришга уринмоқдалар.

Тўғрисини айтиш керак, дин орқасидан текин даромад орттираётган мулла ва домлалар, уларнинг атрофида ўралашиб юрган кишилар эл орасида ўзларининг нотўғри ғояларини астойдил тарғиб қиляптилар. Бунинг учун улар энг нозик пайтларда: мотам маросимларида, тўйларда одамларнинг руҳиятига таъсир кўрсатишга ҳаракат қилмоқдалар. Ана шундай кезларда нимагадир бутун ташаббусни ўз қўлига олиб, тўй ва маъракаларга раҳбарлик қилиши лозим бўлган совет органлари ўз ўринларини домлалар, муллаларга бериб қўйишяпти. Тўғри совет органлари ходимлари ҳам шундай кезларда воқеага ўз муносабатларини билдирмоқдалар. Аммо қандай денг? Уларнинг гаплари расмий, қуруқ, докладнома, хуллас кишининг энсасини қотиради. Домла, муллаларнинг жанозадан кейинги ваъзлари ёки никоҳ пайтида ёшларга қилган насиҳатларини тингланг-а. Ҳар бир сўзи қалб торларини чертиб ўтади.

Менимча, мана шунинг учун кишилар кўпроқ домла ва муллаларга, уларнинг насиҳатларига қулоқ солишади. Мени бир нарса ўйлантиради: биз кўпинча диний сарқитларга, диндан шахсий манфаатлари йўлида фойдаланувчи кишиларга қарши курашамиз-у, лекин ана шу ишни олиб борадиган кишиларни тўғри танламаймиз. Иш услубимиз ҳамон илгаригидек—таъсирсиз. Уни қайта қуриш тўғрисида амалий ишдан кўра гап-сўзлар кўпроқ бўляпти. Ҳолбуки дин тарғиботчилари замонага тезроқ мослашиб олишяпти.

«Мослашув» мақоласида ана шу фикрлар ҳам қамраб олинганида, жумладан атеистик тарбия, пропаганда ишларини олиб борувчилар ўз фаолиятларини қандай қайта қуриб олаётгани тўғрисида айтилса маъқул бўларди.

Ж. Абдуллаев,
Сирдарё районидаги 18-ўрта мактаб ўқитувчиси.

ЭЪТИРОЗ ЭМАС, МИННАТДОРЧИЛИК БИЛДИРАМАН

Ҳурматли редакция!

«Мослашув» сарлавҳали мақолани ўқиб, жуда ҳаяжонландим. Унда мен ҳақимда миш-миш тарқалгани тўғрисида ҳам ёзилган... Агар мумкин бўлса редакцияга бориб, «Мослашув» мақоласи автори билан учрашсам.

Салом билан, Самандар САПАЕВ,
Боғот районидаги «Победа» колхози собиқ раиси, ҳозирликда энтомолог-агроном».

Бу хат олингач, редакция эшиги ҳамма учун ҳамиша очиқлиги ва С. Сапаев ҳам бу ерга хоҳлаган пайтида келавериши мумкинлиги ҳақида унга жавоб хати юборилди. Шундан сўнг орадан кўп ўтмай, С. Сапаев редакцияга кириб келди.

МУХБИР: — Сизни редакцияга келишга ундаган нарса «Мослашув» сарлавҳали мақолада номингиз тилга олиниши экан, келинг суҳбатимизни шундан бошлайлик. Мақолага ёки унда сиз тўғрингизда айтилган фикрга эътирозингиз борми?

С. Сапаев: — Йўқ. Мен бу ерга эътироз эмас, миннатдорчилик билдиргани келдим. Мақоладаги факт ва мисоллар айнан ҳаётдан олинган. Мен бу ҳақда батафсилроқ гапирмоқчиман. 1981-1985 йиллар давомида «Победа» колхозига раислик қилдим. 1985 йилнинг иккинчи ярмида хўжалигимиз комплекс текширишдан ўтказилди. Колхоз раҳбарлари пахта сотиб олишда айбланиб, жиноий жавобгарликка тортилдилар. Жумладан колхоз раиси сифатида мен ҳам. Бироқ қайта-қайта текширишлардан кейин менга қўйилган айблар тасдиқланмади. Ўша пайтларда сохта дин пешволари хўжаликдаги бундай ўзгаришлардан ўз манфаатлари йўлида фойдаланиб қолишга уриндилар. Мен ҳақимда «Муқаддас жойларни бузиб, пахта эктириб юборгани учун худонинг қаҳрига учради, раисликдан юзи қора бўлиб бўшади», «Раисман деб, катта кетишнинг оқибати мана...» ва шу каби турли миш-мишлар тарқатишди. Бундай миш-мишлар ҳозир ҳам давом этяпти.

МУХБИР: — Демак, ҳамқишлоқларингиз орасида теварак-атрофдаги воқеа-ҳодисаларни ва колхоз правлениесидаги ўзгаришларни «худонинг кароматн», деб тушунаётганлар ҳозир ҳам бор экан-да?

С. Сапаев: — Бор. Бунга аввало, сохта дин пешволари зўр бериб одамлар онгини заҳарлашга уринаётганлари сабаб бўлса, иккинчидан айрим мутасадди раҳбарларнинг масъулиятсизлиги, лоқайдлиги шунга шароит яратиб беряпти. Масалан, колхозга мендан кейин раис бўлган К. Худойберганов (ҳозир у ҳам собиқ) биз ўзлаштирган «муқаддас» ерларни яна ўз ҳолига ташлаб қўйди. Бу билан у сохта диндорларнинг турли гап-сўзларидан қутилмоқчи бўлди.

МУХБИР: — Кечирасиз, бу хусусда аниқ факт ва мисоллар асосида гапирсангиз.

С. Сапаев: — «Победа» колхозига раислик қилган йилларимда «Сочли бува», «Йилғинли авлиё», «Карим бува», «Масжид ўрни», «Гадой бува», «Эшоннинг юрт ўрни», «Қўшни авлиё» каби ўндан ортиқ муқаддас ҳисобланган жойлар ўзлаштирилиб, жами 5,5 гектар ер оборотга киритилди. Биз бу ерларни тўғридан-тўғри бузиб ташлайверганимиз йўқ. Аввал уларнинг тарихи ўрганилди. Натижада муқаддас ҳисобланган бу жойлар сохта дин пешволарининг текин даромад манбаи ёки мол, эшак арқонлайдиган ерлари эканлиги маълум бўлди. Тўғри, фақат «Гадой бува» қабристонидангина одам суяклари топилди. Лекин бу ерга ким, қачон дафн этилганини ҳатто қишлоқнинг энг ёши улуғ қариялари ҳам эслашолмади. Ўша пайтларда «Палончи тракторчи муқаддас жойларни бузаётиб, шол бўлиб қолибди», «Колхоз раиси Сапаев писмадон бўлибди», деган ҳар хил миш-мишлар авж олди. Одамлар сохта диндорларнинг ёлғон гапларидан ваҳимага тушиб, бу жойлардан чиқариб ташланган ўтин-чўп ва дарахтларнинг бир бутоғига ҳам тегмадилар. Биз улардан колхоз фермаси қурилишида фойдаландик.

1986 йилга келиб эса «Сочли бува», «Йилғинли авлиё», «Қўшни авлиё» сингари жойлар эски ҳолига қайтди: биз икки йил давомида пахта, беда эккан бу жойлар яна «муқаддас»лаша бошлади. Бундан ташқари «Эшон бува» қабристони ёнидаги бир гектарга яқин пахта майдонида қўш ҳовуз ковланди. Ҳозир бу ер ҳам ташландиқ бўлиб ётибди. Сиз районда бўлганингизда мана шу жойларни бориб кўрмабсиз. Агар мақолада шу муаммолар ҳам батафсил акс этганида фойдадан ҳоли бўлмасди.

Суҳбатни «Совет Ўзбекистони» махсус мухбири А. МАДАТОВ ёзиб олди

• *Ғўза парвариши илғорлари ҳақида ҳикоя қиламиз*

ЎҚУВЧИЛАР ЖАЛБ ЭТИЛМАЙДИ

ПОП РАЙОНИДАГИ «ПАРТИЯ XXII СЪЕЗДИ» КОЛХОЗИ ДЕҲҚОНЛАРИ ЙИЛЛИК ПАХТА ТАЙЁРЛАШ ПЛАНИНИ ЎЗ КУЧЛАРИ БИЛАН 10 ОКТЯБРДА БАЖАРИШГА ҚАРОР ҚИЛДИЛАР

— Пахта роса очилибдими?

Далага оёқ қўйишимиз билан ҳайратдан шундай деб юбордик. Бир текис ўстирилган ғўзаларнинг пастки қисмларида 5—6 тадан катта-катта чаноқлар чарақлаб очилган, яна 7—8 тадан бўлиқ кўсаклар чертсангиз ёрилгудек тўлишиб турибди. Гул ва шоналар ҳам деҳқон меҳрига саховатини инъом этишга шай.

Раҳматилла Дадабоев ғўзаларни аста иккига ажратиб йўл очиб кетаркан, шундай деди:

— Анча бўлди очилганига. Бу йил пахтанинг ривожи ўтган йилгидан икки ҳафта илгари. Шунинг учун йиғим-теримга ҳам анча эрта ҳозирлик кўриб қўйдик.

Ленин ордени нишондори Раҳматилла Дадабоев бошлиқ бригада бу йил 130 гектар ерга «Поп-84» навли чигит экди. Коллектив ҳар гектар ердан 42 центнердан ҳосил олмоқчи. Мажбурияти — 45 центнердан. 70 процент ҳосилни машиналар ёрдамида териб олишади. Мавсумда бирорта ҳам мактаб ўқувчиси дарсни қолдириб, пахта теримида қатнашишига йўл қўйилмайди. Ҳосилнинг асосий қисми биринчи ва иккинчи навларга сотилиши таъминланади. Бунинг учун дефолиацияга эрта киришилади. Машиналарнинг бенуқсон ишлаши, ҳосил сифатига путур етказилмаслигининг чоралари кўриляпти.

Дилбар Абдуллаева бошлиқ бригада даласида ҳам пахтанинг ривожини кўриб, дилингиз яйрайди. Дилбархон бу йил биринчи марта катта коллективга раҳбарлик қиляпти. Лекин бригада аъзоларига балли, улар ўз сардори саркорлигида ҳамжиҳатлик, ҳамфикрлик билан ишлаб, 85 гектар ерга чигитни қисқа муддатларда сифатли экиб, агротехника талабларига мувофиқ парвариш қилишди. Ҳозир 40 центнерлик планнигина эмас, мажбуриятни ҳам қоплашга етадиган ҳосил тугунчалари тўплашмоқда. Олди ғўзаларда 5 тагача кўсак очилган. Яна 7—8 та кўсак қуёш, озуқа ва пахтакор меҳридан баҳраманд бўлмоқда.

— Дефолиацияга олтинчи сентябрда киришамиз, — деди Д. Абдуллаева. — Механизаторларимиздан Ҳамиджон Калонов, Маъмуржон Аҳмедовлар 70 процент пахтани машинада териб бериш учун тайёргарлик кўришди. Пахтани ўз кучимиз билан йиғиштириб оламиз. Планни 10 октябргача бажаришни ўйлаб турибмиз.

Эргашали Деҳқонов ҳам Попда ном чиқарган бригада бошлиқларидан. У етакчилик қилаётган коллектив бу йил ҳар гектар ердан пландаги 40,6 центнер ўрнига 45 центнердан пахта йиғиштириб олишни кўзлаб турибди.

— Бригадамиз механизаторларидан Баҳодир Мўйдинов, Абдуманноп Жўраевлар 80 процент ҳосилни машинада териб беришади, — дейди Э. Деҳқонов. — Ўқувчиларни жалб этмасдан планни октябрнинг бошларидаёқ бажарамиз.

Сойимбой Хўжаназаров бошлиқ деҳқонлар бу йил 140 гектар ерга чигит экишган. Уларнинг ҳам планлари юқори. Ҳар гектар ердан 40 центнердан пахта етиштиришлари керак.

— Биз ҳам бу йил асосий эътиборни ҳосилни машиналарда теришга қаратамиз, — дейди С. Хўжаназаров. — Етмиш процент майдондаги пахтани механизаторлар Содиқжон Обидов билан Йигитали Мирзаев териб беришади. Ўз ишчи кучларимиздан унумли фойдаланиб, бирорта ҳам ўқувчини дарс қолдириб, пахта теришига йўл қўймаймиз. Илгари ўқувчилар кучига кўз тикиб юрардик. Сўнгги йилларда бунга барҳам берилди. Бу йил ҳам албатта, шундай бўлади.

Поп районидаги «Партия XXII съезди» колхозида тажрибали пахтакорлар кўп. Хўжаликдаги барча бригадаларнинг бошлиқлари, жумладан, Мирзабой Салимов, Охунбой Аҳмедов, Қосимжон Носиралиев, Исмоил Қорабоев, Жўра Эргашев, Носирали Тожибоев, Алиёр Арслонов ва бошқа бир қатор деҳқонлар билан ҳам суҳбатда бўлдик. Улар бу йилги пахтанинг ҳолати ҳар қачонгидан яхшилигини, бироқ шундай бўлса-да, ғўза парвариши ҳамда ишловни бир зум ҳам бўшаштирмаётганликларини айтишди. Шу билан бирга, пахта йиғим-теримига кўрилаётган пухта тараддуд, дефолиацияга мақбул муддатларда киришиб, ҳосилни асосан машиналарда териб олишга қарор қилганликларини сўзлаб беришди.

Пахтанинг эрта пишиб етилаётганлигининг сабаблари нималарда, фақат об-ҳавонинг қулай келганидами? Бу саволга деҳқончилик цехи бошлиғи Раҳматжон Мирзаахмедов лўнда жавоб берди:

— Пахта етиштиришда бу йил фан ва техника ютуқларидан кенг фойдаланяпмиз. Асосий майдонларда «Т—4» ва «Невал» биостимуляторлари қўлланилди. Ғўза шоналарига розалин биостимулятори билан ишлов бердик. Бу гул ва шоналарни тўла сақлаб қолди. Ғўзани озиқлантириш асосан 10 июлда тугалланган эди. Кейинчалик тошлоқ ерлардаги кам қувват ғўзаларни баргидан озиқлантирдик. Ҳар гектар майдонга 1,5—2 килограмм азотнинг сувдаги эритмаси самолётда сепилди. Ғўзалар бир текис ривожланиб, ҳосил элементлари тўплашида бу усул катта омил бўлди.

Колхоз икки йилдан бери чек усулига ўтиб ишлаяпти. Ўтган йили колхоз ишлаб чиқаришни бошқаришнинг янги формаларини жорий этгани туфайли 1 миллион 283 минг сўм соф фойда олишга эришди. Рентабеллик даражаси 31,1 процентга етди. Йиллик иш ҳақи фонди 57 минг сўмни ташкил этадиган 38 кишидан иборат маъмурий-бошқариш аппарати қисқартирилди. Амалда бошқаришнинг уч поғонали усулидан икки поғонали усулига ўтилди. Бултур йиллик план уддаланмаган бўлса ҳам ҳар гектар ердан 33 центнердан пахта йиғиштириб олинди. 52 процент ҳосил фақат биринчи сортга сотилди. Етиштирилган пахтадан 34,6 процентдан тола олинди. Бу йил оила ва ижара пудратига ҳам катта эътибор берилмоқда. 83 та оилавий звено кам сарф-харажат билан мўл ва сифатли ҳосил етиштириш учун ҳаракат қилмоқда.

Колхозда пахта териш машиналари, прицеплар, транспорт тракторлари мавсумга шай. Кераклн эҳтиёт қисмлар, ёнилғи-мойлаш материаллари жам. Дефолиацияга 6 сентябрдан киришилади. Бу йил ҳам аввалги йиллардагидек барча майдонларга дефолиантлар самолётларда сепилади. Ғўза баргини сунъий тўктиришда УДМ препаратининг Поп варианти қўлланилади. Маълумки, дефолиацияда УДМ препаратларидан хлорат магний билан аммофос аралашмасидан фойдаланилганида, аммофос яхши эримай, пуркагич аппаратларининг тешикларини тўсиб қўйиши оқибатида дефолиантлар ровон сепилмай, ғўза барги тўлиқ тўкилмасди. Попликлар УДМ препаратларини бошқача тартибда ишлатишяпти. Улар хлорат-магний билан аммофос ўрнига УДМ туркумига кирувчи препаратлардан — хлорат-хлориди билан карбамиддан фойдаланишади. Бу моддалар тез эрийди. Чўкма ҳосил қилмайди. Ғўза барглари 8-10 кунда тўкилади. Бунда ҳар 100 литр сув ҳисобига 10 килограммдан карбомид ўғити яхшилаб эритилади. 100 литр эритмага 14 килограмм ҳисобида кальций хлорат-хлоридини аралаштириш йўли билан эритма тайёрланади. У махсус насосларда аралаштирилади. Икки соатча тиндирилгач, самолёт бакларига қуйилади. Ҳар гектар пахтазорга 100 килограмм эритма сарфланади.

Бутифосдан бутунлай воз кечилгани атроф-муҳитни, айниқса инсон саломатлигини муҳофаза қилишда беқиёс аҳамиятга эга бўлаётир.

Йиғим-терим пайтида далалар микрокарталарга бўлиб, номерлаб чиқилади. Ҳар бир карта етилишига қараб, навбат билан териб борилади. Терими тугалланган картага 10-12 кундан кейингина одам киритилади. Бу ҳосилнинг хом, сифатсиз терилишига йўл қўймайди. Ҳар бир механизатор йил бўйи ўзи ишлаган бригада даласида пахта теради. Механизаторга терган тоннасига эмас, балки гектарига қараб ҳақ тўланади. Уларнинг ишини сифат комиссияси текшириб боради. Агар бир гектар ерда 5 процентгача ҳосил тўкилишига йўл қўйилган бўлса, механизатор 12 сўм ҳақ олади. Мабодо 10 процентгача ҳосил тўкилган бўлса, гектар учун 5 сўм иш ҳақи тўланади. Масалан, механизатор 10 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 25 центнердан пахта тергани учун 75 сўм иш ҳақи олади. Агар ҳар гектарда ерга тўкилган ҳосил 5 процентдан ошмаса, яна 120 сўм қўшимча ҳақ берилади.

Пахтакорлар ўқувчиларни оммавий теримга жалб этмай, планда кўзда тутилган ҳосилни ўз кучлари билан 10 октябргача йиғиштириб олишга аҳд қилишди. Улар бунга қандай эришмоқчилар? Колхоз бу йил 1076 гектар майдоннинг ҳар гектаридан салкам 40 центнердан, жами 4260 тонна пахта етиштириши керак. Ҳосилнинг 2160 тоннаси машиналарда терилади. Ерга тўкилиши мумкин бўлган пахтани териш учун (агар ҳар бир кишига ўртача бир кунда соф пахта ҳисобида 30 килограммдан норма белгиланса) 13300 ишчи куни керак. 600 тонна уруғлик пахтани йиғиштириб олиш учун (кунлик ўртача норма 40 килограмм) 15 минг ишчи куни зарур. Қолган 1100 тонна ҳосилни теришга (кунлик норма 50 килограмм) 22 минг ишчи куни лозим. Демак, йиллик пахта тайёрлаш планини бажариш учун 40300 ишчи куни талаб этилади. Мавсум 50 кун давом этади деб ҳисобласак, пахта теримида кунига 806 киши иштирок этиши керак. Жами колхозчилар сони 540 киши. Уларнинг ҳаммалари бевосита теримда қатнашадилар. Шунингдек, уч юз нафардан зиёд болали аёллар, пенсионерлар ҳам теримда иштирок этишади. Демак, колхоз етиштирилган пахтани ўз кучи билан мактаб ўқувчиларини дарсдан қолдирмай териб олиши учун шарт ва шароит бор. Эндиги гап — фақат теримни энг мақбул муддатларда бошлаб, унга моҳирлик билан раҳбарлик қилишда қолди. Ғўза ривожининг ҳозирги ҳолати, бригада ва звено бошлиқларининг шу кунлардаги кайфияти, меҳнат шижоатлари колхозда йиллик пахта тайёрлаш плани аҳд қилинган кунда бажарилиши мумкинлигидан далолат беряпти.

Колхоз правлениеси, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари бунинг учун деҳқонларга зарур бўлган барча қулайликларни яратишга ҳаракат қилишмоқда. Дала шийпонлари пахтакорларнинг иккинчи уйларига, оммавий-сиёсий, партиявий-ташкилий ишларнинг марказига айлантирилади. Пахта нобудгарчилиги олдини олишда халқ назоратчиларининг ишлари жонлантирилади. Теримчилар, механик-ҳайдовчилар, бригада ва звенолар ўртасидаги социалистик мусобақа ҳар беш кунда якунланиб, ғолиблар тақдирланади. Колхозчилар беш йилликнинг учинчи йили учун белгиланган бошқа соҳадаги план ва мажбуриятларни ҳам ошириб бажариш чора-тадбирларини кўришмоқда.

А. НИЁЗОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

• *Сизга қандай хизмат кўрсатишяпти?*

Пойтахтимизнинг Железнодорожная кўчасидаги паркда очилган «Ором» кафеси хўрандаларнинг севимли масканига айланиб қолди.

Суратларда: «Ором» кафесининг залларидан бирида. Ошпаз Жўра Қодиров Кавказча шашлик тайёрламоқда.

Р. Нуриддинов фотоси. (ЎзТАГ).

МАРКАЗИЙ УНИВЕРМАГ... ШАКАР СОТМОҚДА

ФАКТ ВА ШАРҲ

Марказий универмаг ходимлари Самарқанд уйсозлик комбинатида «Электробитмаш» бирлашмасида, чой қадоқлаш фабрикасида кўчма савдо йўли билан шакар сотдилар.

Улар ана шу танқис маҳсулотни Тожикистоннинг Кўлоб областидан олиб келишди. Вахш район матлубот жамияти аҳоли эҳтиёжига нисбатан анча кўп шакар олган эди. Лекин бу ерда планлаштиришдаги англашилмовчиликлар сабабли турли газмоллар етишмасди.

— Омборларимиз турли газламалар, айниқса сунъий газламалар билан тўлиб кетган эди, — дейди Самарқанд Марказий универмаги директори Р. Азимов. — Коллективимиз қарийб бир йилдан бери хўжалик ҳисобида ишламоқда. Товар оборотининг камайиши, омборларда маҳсулотларнинг тиқилиб ётиши сотувчилар ва товаршуносларнинг маошига салбий таъсир кўрсатмоқда. Шундай қилиб, биз тожикистонлик ҳамкасбларимизга ўзаро фойдали бўлган товар алмашувини йўлга қўйишни таклиф этдик.

Самарқандликлар қардош республикага 150 минг сўмлик товар жўнатишди. Омилкор хўжалик ходимлари у ердан шакар, гиламлар, қандиллар олиб келишди. Хуллас, шаҳар аҳолисининг эҳтиёжи катта бўлган барча нарсалар келтирилди. Натижада область маркази меҳнатчиларининг эҳтиёжи қондирилди, товар обороти плани бажарилди. Бу эса универмаг ходимлари бир маромда яхши маош олишларига кафолат беради.

(ЎзТАГ мухбири).
Самарқанд.

* * *

Ўзбекистон ахборот агентлиги мухбирининг бу хабарини республика Савдо министрлигида шарҳлаб беришларини илтимос қилдик.

— Уларнинг бу иши яхшими ёки ёмонми? Ўзаро келишиб олинган савдо битимида бирорта ножўя ният йўқмикан? Ўқувчиларда ана шундай саволлар туғилиши мумкин. Чунки, бу ерда гап ҳозир жуда ҳам етишмаётган шакар ҳақида кетяпти. Бу саволга: «яхши ташаббус» деб жавоб берамиз. Савдода ўзини ўзи пул билан таъминлаш ва тўла хўжалик ҳисоби сунъий равишда юзага келаётган танқисликни тугатиши мумкин ва лозим. Бундай усул айниқса, кундалик энг зарур молларга бўлган талабни қондиришда жуда қўл келади.

Савдода хўжалик ҳисоби харидорларнинг эҳтиёжига тезлик билан жавоб беришни назарда тутади. Бироқ планлаштиришдаги оқилона ҳамда самарали системанинг етишмаслиги, ундаги англашилмовчиликлар ва хатолар натижасида кутилмаган ҳолатлар рўй бермоқда.

Атиги икки йилгина муқаддам ана шундай иш юритиш ҳақида ҳатто ўйлаб ҳам кўролмас эдик. Хўжалик юритишнинг янги усуллари савдога аслида турғунлик, маъмурий-буйруқбозлик даврида йўқотилган кўп нарсаларни қайтариб берди. Чаққонлик билан ҳаракат қилиб, харидорларга тез хизмат кўрсатишни ўйлайдиган бўлиб қолдик. Чунончи, республиканинг хўжалик ҳисобига ўтган кўпгина универмагларида бўлимлар йириклаштирилди. Уларнинг ҳар бирига омбор «бириктириб» қўйилди. Қанча кўп мол сотишса, шунча кўп иш ҳақи олишяпти. Бу ерда ҳамма нарса жўн ва равшан. Лекин, ҳалигача, нимани сотиш керак? — деган савол кўндаланг турибди.

Худди ана шу саволга жавоб бериш учун савдо ташкилотлари мураккаб ҳолатларда тўғри йўл танлашлари ва ўз қобилиятларини намоён этишлари лозим. Тошкент марказий универмаги хориждаги бозорлар билан ҳам алоқа ўрната бошлади. Венгрия универмаглари билан тузилган шартномалар унга катта фойда келтирмоқда. Самарқандликлар эса бошқача йўл тутдилар. Қардош республика билан мол айирбошлаш натижасида омборхоналар анча енгиллашади, мавжуд танқислик камаяди. Айни вақтда фақат саноат моллари билан савдо қилиб келган Самарқанд марказий универмаги Кўлоб области савдо ташкилотларидан пишлоқ сотиб олиш ҳақида ҳам келишиб олди. Чунки аҳолининг пишлоққа бўлган эҳтиёжи катта. Марказий универмагда ёки шаҳардаги бошқа дўконларда тиқилиб ётган моллар Тожикистонга жўнатилади.

Гап шакар ҳақида кетаётган экан, ҳозирги вазият умидбахш эканлигини айтиб ўтмоқчимиз. Тўртинчи квартал учун республикага ажратилган фондлар ана шу танқисликни бутунлай тугатиш имконини беради. Масаланинг кейинчалик ҳал этилиши эса мамлакат қишлоқ меҳнатчилари қанд лавлагидан қандай ҳосил олишларига боғлиқ.

● ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ ● ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ ● ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ

Нажибуллонинг матбуот конференцияси

КОБУЛ, 16 август. (ТАСС). Афғонистон Республикасининг Президенти Нажибулло чет эллик журналистлар учун ўтказилган матбуот конференциясида сўзга чиқди. Афғонистондаги ҳозирги вазиятга икки йўлнинг мухолифлиги хосдир, деди Нажибулло. Бир жиҳатдан Женева битимлари ва ички сиёсий муроса асосида вазиятни тартибга солишнинг ижобий, соғлом жараёни тобора ривожланиб бормоқда. Иккинчидан эса, Афғонистондаги ва унинг теварагидаги вазиятни кескинлаштиришга уринишлар давом этмоқда. Сизнинг Афғонистонга келишингизга сабаб бўлган воқеа ҳам регионлардаги чигал можароларни бартараф этиш учун жаҳон аҳли қўлига реал имконият берган Женева битимлари яшаб, амал қилаётганлигидан далолат бериб турибди, деди давлат бошлиғи. Сизнинг кўз ўнгингизда совет қўшинлари чекланган қисмининг 50 процентини Ватанига қайтариш тугалланмоқда.

Женева битимлари кучга кирган пайтданоқ Покистон территориясидан мамлакатимизга қарши агрессив хатти-ҳаракатлар кескин кучайди. Бу ўринда гап Покистон ҳукуматига қарши гуруҳларнинг ҳарбий базалари ва қуролли қўшилмаларини тугатиш юзасидан ўз зиммасидаги мажбуриятларни бажармаётганлиги хусусидагина эмас. Таассуф билан шуни айтиш керакки, Исломобод Афғонистонга қарши очиқдан-очиқ иғвогарона кампанияга актив қўшилди. Президент журналистларни исёнчиларнинг 180 дан кўпроқ ҳарбий тайёргарлик маркази ва карвон йўлидаги 50 та базаси ва қурол-яроғ омбори белгилаб қўйилган Покистон харитаси билан таништирди.

Ҳозирги вақтда афғон халқи интервенцияга йўлиқди, ташқаридан бўлаётган кучли мафкуравий тазйиққа дуч келди. Баъзи бировлар хориждан бўладиган ёрдамга таяниб, мамлакатимизда «еттилар уюшмасининг» ҳукмронлигини ўрнатишга уринмоқдалар. Аммо бу ҳалокатли йўл бўлиб, у Афғонистон халқи учун ҳалокатли оқибат келтириши мумкин.

Совет қўшинлари олиб чиқиб кетилиши арафасида айрим мамлакатларнинг оммавий ахборот воситалари «қўшинларни олиб чиқиб кетиш» бошланиши биланоқ Кобулдаги режим қулайди, деб зўр бериб миш-мишлар тарқатишган эди. Эндиликда эса экстремистларнинг энг ишончли ҳомийлари ҳам бундай «башорат» қилишдан ўзларини бир қадар тийиб турибдилар. Хориждан кучли тазйиқ бўлмаса, халқ ҳукуматини ағдариб ташлаш мумкин эмаслиги Афғонистонга қарши кучлар ва уларнинг хоҳиш-иродасини бажараётганларга узил-кесил равшан бўлиб қолди, деб ўйлайман. Шунинг учун ҳам тинчлик ва можарони бартараф этиш душманлари аралашувни кучайтирдилар. Шунинг учун ҳам улар жуда шошилишмоқда, зеро давр уларнинг пойига болта урмоқда.

Шу ойлардаги оғир синовларда халқ ҳокимияти ўзининг ҳаётийлигини, қуролли кучлар эса республикани ҳимоя қилиш вазифаларини мустақил ҳал этишга қодирлигини исботлади. Қалат, Жалолобод, Ғазнадаги воқеалар шуни намойиш этди. Экстремистларнинг вилоятлар ва шаҳарларни босиб олиш тўғрисида тўрт томонга жар солишлари қуруқ гап бўлиб қолди. Мамлакатдаги ҳарбий-сиёсий вазият мураккаблигича қолмоқда, албатта. Мен буни жўнлаштириш ниятида эмасман. Эстремистларнинг катта кучлари юборилган Тахар, Қуддуз, Кунардаги вазият ниҳоятда ёмонлашди. Кунардаги ҳукумат қўшинларига қарши ҳарбий ҳаракатларда Америкада ишлаб чиқарилган энг янги қурол-яроғни қўллаётган Покистондаги Малиш қабиласи лашкарлари иштирок этмоқда.

Ана шу воқеалар чоғида экстремистларнинг кимлиги яна бир бор аён бўлди. Ҳужум чоғида тинч аҳоли талон-торож қилинмоқда ва қон қақшамоқда, иморатлар бекордан-бекорга вайрон бўлмоқда. Қўрбошиларнинг ҳомийлари эса уларни «дин ҳимоячилари» деб атамоқдалар.

Агар Покистон Женева битимларини бузишни давом эттираверадиган бўлса, у ҳолда Афғонистон Республикаси давлат ва халқ манфаатларини ҳимоя қилиш мақсадида вазиятга мувофиқ тарзда чоралар кўришга мажбур бўлади, деб таъкидлади Нажибулло. Бу қандай тусда бўлишини гапириш эрта, аммо биз Покистон ва бошқа манфаатдор томонлар Женева битимларини бузишни тўхтатадилар ва ақл-идрок даъватига қулоқ соладилар, деб умид қиламиз. БМТ зиммасига кафолат олган мамлакатлар, миллатларнинг жаҳон ҳамжамияти бузғунчиларнинг ғайриқонуний хатти-ҳаракатлари пайини қирқиш учун зарур имкониятларга эгадирлар, деб ўйлайман.

АХДПдаги аҳвол хусусида гапириб, Президент партия бирликка эришди, у янгича яшамоқда, партия аъзолари олдида мураккаб вазифалар турибди, деб таъкидлади. Қарашлар ва баҳолардаги турли-туманлик ҳаракатлар бирлиги йўқ, деган маънони билдирмайди. Партия ичида миллий яраш сиёсатини амалга оширишга халал берадиган омиллар йўқ. Афғонистон Халқ Демократик партияси жамиятдаги энг таъсирчан куч бўлиб турибди.

Афғонистондаги бир қанча вилоятлардаги аҳволга тўхталиб, Нажибулло «Қандаҳордаги вазиятни «уруш вақти шароитларидаги нормал вазият» деб атади. Кундузда ҳукумат қўшинлари ташаббусни ўз қўлларига олдилар, шаҳар исёнчилардан тозаланди, деб таъкидлади Президент.

Бугуноқ Афғонистон Республикаси ҳукумати баёнот эълон қилди. Унда Женева битимлари амал қила бошлаганидан кейин орадан ўтган уч ой мобайнида Афғонистон Республикаси ҳукумати ўз зиммасига олган мажбуриятларни аниқ ва изчил бажариш учун бутун куч-ғайратини сарфлаганлиги таъкидланади. Женева битимларининг халқаро кафолатчиларидан бири бўлган Совет Иттифоқи билан тўла ҳамжиҳатлик руҳида ҳаракат қилаётган Афғонистон Совет қўшинларини олиб чиқиб кетиш хусусида эълон қилинган график қатъий бажарилиши учун барча ишларни қилмоқда. Бугунга қадар Женева битимларига мувофиқ совет ҳарбий қисмларининг ярми Ватанига қайтиб кетди.

Афғонистон Республикаси Женева битимларини астойдил ва ҳалол бажаришга интилаётганлиги туфайли ватанимизнинг халқаро обрўси анча мустаҳкамланди.

Афсуски, Покистон сўнгги уч ой мобайнида Женева битимларининг бирорта бандини ҳам бажаргани йўқ, дейилади сўнгра ҳужжатда. Покистон Афғонистонга қарши кучларнинг лагерлари ва базаларини тугатгани йўқ, Афғонистон территориясига оппозициянинг қуролли отрядларини жўнатишни ва уларни таъминлашни давом эттирмоқда, қочоқларнинг қайтиб келишига халал бермоқда. Бунинг устига, Исломобод режими Афғонистон ишларига аралашишни кескин кучайтирди. Женева битимларининг бажарилиши устидан ўз зиммасига халқаро мажбуриятлар олган АҚШ маъмурияти Покистон маъмурларининг бузғунчилик йўлига ғов солмаяпти ва шундай қилиб, уларнинг қўпорувчилик хатти-ҳаракатларини рағбатлантирмоқда. Покистон ва унинг ортида турган кучларнинг ана шундай хатти-ҳаракатлари Женева битимларини оёқ ости қилишгина эмас, БМТга очиқдан-очиқ қарши чиқиш, халқаро ҳуқуқнинг барча эътироф этган нормалари ва принципларини батамом рад этишдир.

Четдан бўладиган қўпорувчилик кампанияси кучайди, мазкур кампания чинакам психологик уруш миқёсини касб этди. Баъзилар бу уруш Кобул ҳукуматига қарши олиб борилмоқда, деб ўйлашади. Бу катта хатодир. Психологик уруш афғонлар ҳукуматни қўллаб-қувватлайдими ёки оппозиция томонидами, бундан қатъи назар, барча афғонлар, бутун афғон халқига қарши олиб борилмоқда, чунки бундай урушдан мақсад миллий бирлик, мамлакатда тинчлик тикланишига йўл қўймасликдир.

Покистон ўз мажбуриятларига зид тарзда муросасиз афғон оппозициясини Афғонистон Республикасининг қонуний ҳукуматини ағдаришга очиқдан-очиқ гиж-гижламоқда. Покистон территориясида «мувaққат ҳукумат»нинг мавжудлиги Женева битимларининг ҳам, халқаро ҳуқуққа оид барча эътироф этган нормаларнинг ҳам қўпол бузилишидир. Афғонистон Республикаси ҳукумати бу хатти-ҳаракатларнинг барчасини ўз мамлакати ички ишларига ошкора аралашув деб ҳисоблайди. Афғонистон ҳукумати Покистон томони ниҳоят ақл-идрок билан иш кўради ва калтабинлик билан қилаётган хатти-ҳаракатларининг оқибатлари тўғрисида ўйлаб кўради, деб умидни узгани йўқ.

АҚШ маъмурияти, ниҳоят оғизда эмас, балки амалда Женева битимларининг кафолатчиси сифатида майдонга чиқади, деб умид қилишга Афғонистон ҳукуматининг ҳаққи бор.

Афғонистон ҳукумати БМТ Женева битимларини амалга ошириш борасида ўзининг бутун обрўси ва имкониятларидан фойдаланади, деб ҳисоблайди. БМТнинг назорат механизми — бу таъсирчан воситадир.

Афғонистон Республикаси ҳукумати мамлакатнинг сиёсий мустақиллиги, территориал бутунлиги ва миллий суверенитетига таҳдид солаётган хатти-ҳаракатларнинг бефарқ кузатувчиси бўлиб тура олмайди. Афғонистоннинг ички ишларига аралашиш тўхтатилмаса, бу масалада тўла ҳамжиҳат бўлган Афғонистон Республикаси ва Совет Иттифоқи зарур хулосалар чиқариб оладилар ва вазият талаблари асосида ўз тадбирларини конкретлаштирадилар, деб таъкидланади баёнотда.

• *Бизнинг консультация*

ОНАЛАРГА ҒАМХЎРЛИК

«Ҳурматли редакция! Кўп болали ва болали аёлларга кейинги йилларда қандай имтиёзлар берилди?
С. ЎРИНБОЕВА, Тошкент область, Калинин райони».

Газетхоннинг ушбу саволига Ўзбекистон ССР касаба союзлари Советн давлат социал страхованиеси бўлими инструктори
О. Х. АСҚАРОВА
жавоб беради:

— Мамлакатимизда оналар ҳақида, болалар ҳақида ғамхўрлик кўрсатиш давлат аҳамиятга молик ишдир. Бола тарбиясида оилага ёрдам бериш жамиятимиз социал программасининг муҳим йўналишларидан биридир. Болали оилалар моддий фаровонлигини мустаҳкамлаш мақсадида турли хил нафақалар тўланади: кам таъминланган оилаларга, бола туғилганда ва уларни бир ёшга тўлгунча парвариш қилиш даврида, ёлғиз оналарга нафақа тўланади. Социал таъминот органлари ота-онаси алимент тўлашдан бўйин товлаган балоғат ёшига етмаган болаларга ҳам вақтинчалик нафақа тўлайди. Бундай нафақанинг миқдори ойига ҳар бир болага 20 сўмдан белгиланган.

КПСС XXVII съезди қарорлари мамлакат иқтисодий ва социал тараққиёти Асосий йўналишларига мувофиқ бу беш йилликда ўсиб келаётган ёш авлодни тарбиялашда оилаларга давлат ёрдамини кучайтиришга ва ишлайдиган аёллар учун оналикни меҳнат ва ижтимоий фаолият билан қўшиб олиб боришларига тегишли шароит яратишга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар қабул қилинди.

СССР Олий Совети Президиумининг 1987 йил 2 сентябрь Фармонига асосан агар аёл киши болани тарбиялаш учун берилган отпускаси даврида уйида ёки тўлиқ бўлмаган иш кунида ишлаш истагини билдирса, унга тегишли шароит яратилиши керак. Бундай ҳолларда бола бир ёшга тўлгунча унинг нафақа олиш ҳуқуқи сақлаб қолинади.

Ҳомиладор аёл ёки саккиз ёшга тўлмаган боласи бўлган ходима тўлиқ бўлмаган иш куни тартибини белгилаш тўғрисида маъмуриятга мурожаат қилса, унинг бу илтимосини маъмурият рад этишга ҳаққи йўқ. Иш ҳақи эса ходимнинг ишлаган соати ёки тайёрлаган маҳсулотига яраша тўланади.

Бемор болага қараш учун бериладиган варақа муддати ҳам узайтирилди ва 14 календарь куни қилиб белгиланди. Бундай ҳолда биринчи етти кунга ҳақ тўланади. Ёлғиз оналар, бевалар, эридан ажрашган аёллар ва ҳақиқий ҳарбий хизматга чақирилганларнинг хотинларига касаба союзга аъзолиги ва иш стажига қараб дастлабки 10 кунга, саккизинчи кундан бошлаб ўн тўртинчи кунга ва ўн биринчи кундан бошлаб ўн тўртинчи календарь кунига иш ҳақининг 50 проценти миқдорида пул тўланади.

Халқ депутатлари район (шаҳар) Советлари ижроия комитетларига уч ва ундан ортиқ болали ёлғиз ота ёки она томонидан тарбияланаётган кам таъминланган муҳтож оилаларга (агар ҳар бир болага ойига 20 сўмдан кам миқдорда алимент олинса) маҳаллий бюджет маблағи ҳисобидан қўшимча пул тўлаш ҳуқуқи берилди. Қўшимча тўловнинг умумий миқдори олинадиган алиментни ҳисобга олганда ҳар бир болага ойига 20 сўмдан ошмаслиги керак.

1987 йилдан бошлаб уч ва ундан ортиқ 16 ёшга тўлмаган болали, ёлғиз ота ёки она томонидан тарбияланаётган кам таъминланган оилаларнинг ўқувчи болаларига мактаб, спорт, пионер формалари, шунингдек, нонуштa умумий таълим маблағлари ҳисобига текин бериладиган бўлди. Оналар саломатлигини муҳофаза қилиш мақсадида 1990 йил 1 сентябрдан бошлаб, ишлайдиган аёлларга туққунигача бериладиган отпускани 70 календарь куни қилиб белгилаш зарур деб топилди.

Ўн иккинчи беш йиллик охиригача болани тарбиялаш учун пул тўланадиган отпуска муддати бола бир ярим ёшга тўлгунча муддатга узайтирилади ва қолган ярим йилга пул тўланмайди. Шунингдек, кам таъминланган оилалар болаларига нафақа 8 ёшгача эмас, 12 ёшгача тўланадиган бўлади.

КУРАШГА ДАЪВАТ

✦ БУЭНОС-АЙРЕС. Чили пойтахтида демократия, адолат ва тинчлик учун курашчиларнинг халқаро учрашуви ниҳоясига етди.

Чили сиёсат, дин ва жамоат арбобларининг, шунингдек Лотин Америкасидаги бир қанча тадқиқот марказларининг ташаббуси билан чақирилган анжуманда Франция, Испания, Мексика, Перу, Аргентина, Бразилия, Панама, Никарагуа ва Уругвай делегациялари иштирок этдилар. Делегатлар тўрт кун давомида тинчлик, социал-иқтисодий тараққиёт, инсон ҳуқуқлари ва демократия учун кураш билан боғлиқ масалаларни муҳокама қилдилар.

Учрашув қатнашчилари чилилик дин арбоби Хорхе Уртоннинг нутқини гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар. У демократия, тинчлик, инсон ҳуқуқлари ва адолат учун елкама-елка туриб курашишга даъват этди. Чилида демократия ва социал адолат тикланадиган пайт яқин қолди, деди нотиқ.

Тюмень областида ўтаётган Ўзбекистон кунларининг программаси кенг ва хилма-хилдир. Учрашувлар, кўргазмалар, концертлар катта дўстлик байрамига айланди.

Суратда: Ўзбекистон рассомлари виставкаси. Тюменлик рассом Александр Георгиевич Визель, рассом, РСФСР Рассомлар союзи правлениесининг аъзоси Галина Михайловна Визель ва рассом, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Жавлон Умарбековлар.

А. Ковтун фотоси (ЎзТАГ).

Шаҳар байрами— дўстлик байрами

• Тюмень областида Ўзбекистон кунлари

Тюмендаги Нягань шаҳри меҳнаткашлари август ойининг ўрталарида анъанавий шаҳар кунини нишонлайдилар, бу гал байрам шонли воқеа — Сибирь заминида Ўзбекистон маданияти байрамига қўшилиб кетди.

Республикамиз вакиллари қутб бўсағасидаги Тюмень ерлари қиёфасини ўзгартиришга катта ҳисса қўшдилар, бу ерда 50 минг аҳоли яшайдиган замонавий Нягань шаҳри қад кўтарди. Байрам очилиши маросимида шу шаҳар ижроия комитетининг раиси А. А. Загородних шулар ҳақида гапирди. Мезбонлар Ўзбекистондан келган меҳмонларни анъанага кўра нон-туз билан кутиб олдилар. Тантана арафасида бу ердагилар учун бетимсол ажойиб ярмарка очилди. Нягань аҳли анвойи гуллар кўргазмасини томоша қилди, пештахталардаги Ўзбекистон саховати бўлмиш катта-катта қовунлар кўзни қувонтиради...

...Саҳнага икки жуфт йигит-қиз чиқишади — бу ҳам шаҳар байрамига хос анъанадир. Келинлардан бири — Елена Нянганга ота-онаси Алла Федоровна ва Баҳодир ака Шариповлар билан Тошкентдан келган. Улар «Узтюменьдорстрой» трестида меҳнат қиладилар. Сўнгги йилларда улар ҳақиқий сибирлик бўлиб қолишди. Ўзбекистон санъати усталари ана шу келин-куёвлар учун, минг-минглаб бошқа нянганликлар шарафига катта байрам концерти қўйиб бердилар. Улар ҳузурида таниқли санъаткорлардан Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар И. Жалилов, М. Тошматов, «Шодлик» ашула ва рақс ансамбли, «Наво» вокал-чолғу ансамбли ўз санъатларини намойиш этишди.

— Шаҳримиз аҳли бу кунларни сира унутмайди, — деди шу ердаги касалхона ходимаси А. Т. Неткач. — Агар мен шундай учрашувлар тез-тез бўлиб турса маъқул бўларди, десам кўпчилик юртдошларимнинг кўнглидаги гапни айтган бўламан.

Ўзбекистонлик меҳмонлар Тюмень шимолидаги олис жойларга ҳам борадилар. Республикамиз вакиллари пармакашлар ва геологларнинг посёлкаларига бордилар, «Узурайдорстрой» трести коллективи ҳузурида концертлар қўйиб бердилар. Бу трест янги автомобиль йўлидаги Супра посёлкасида жойлашган, мазкур трассани ўзбекистонлик йўл қурувчилар нефть ўлкасининг маркази бўлган Урай шаҳридан «катта ер»га қараб қурмоқдалар.

— Биз вертолётда поёнсиз тайга ва киши қадами етмаган ботқоқликлар устидан бир соатдан кўпроқ учдик, — деб, ҳикоя қилади Самарқанд опера ва балет театрининг солисти Абдурашид Эргашев. — Сибирликлар бизни очиқ чеҳра билан кутиб олишди. Ҳар бир қўшиқ, рақсимизни қарсаклар билан олқишлашди, бизга гулдасталар тақдим этишди.

Тюмень ўлкасидаги Ўзбекистон кунлари программасига кўра, сибирликларга кино арбобларимизнинг янги асарлари кўрсатилди. Шерали Жўраев раҳбарлигидаги санъаткорлар «Усттюменьдорстрой» трести ва «Усттюменьжилстрой» қурилиш-монтаж поезди ишчилари ҳузурида концерт беришиб, мезбонларни хушнуд этдилар. Сибирь ўлкасидаги байрам давом этмоқда.

Б. ҲАСАНОВ,
И. ХИСОМОВ,
ЎзТАГ махсус мухбирлари.
Нягань,
Тюмень области.

«ЯНА ДИЙДОР КЎРИШГУНЧА, ХАЙР!»

НЯГАНЬ (Тюмень области), 17 август. (ЎзТАГнинг махсус мухбирлари Б. Ҳасанов ва И. Хисомов). Қутб бўсағасидаги Нягань шаҳри аҳли бугун Ўзбекистон вакилларини шодухуррамлик билан, гуллар тақдим этиб, хайр-хўшлашиб кузатиб қолдилар. Тюмень областида Ўзбекистон кунлари программасига кўра ўтказилган дўстлик байрам катта концерти билан якунланди.

Нягань шаҳри тўғрисидаги янги қўшиқ нефтчилар, газчилар, бинокорлар учун ноёб туҳфа бўлди. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Мансур Тошматов мазкур қўшиққа ўзи куй басталаб, ўзи ижро этди. Сибирликлар ўзбек композитори Рустам Абдуллаевнинг «Турнача» қўшиғини илиқ кутиб олдилар. Шу ердаги болалар боғчаларининг ёш ҳаваскорлари бу қўшиқни ижро этишганида қарсаклар янграphysics.

Дўстлик байрами якунланди, Сибирдаги ёш шаҳар тарихига яна бир ёрқин саҳифа ёзилди. Мезбонлар ва меҳмонларнинг фикрича, ана шундай учрашувлар одат тусига кириши керак.

Шу боисдан ҳам Ўзбекистон ССР маданият кунларининг иштирокчилари ўз уйларига қайтишар экан, шимоллик меҳрибон мезбонларга: «Яна кўришгунча хайр, дўстлар!», — дейишди.

• Шахмат бурчаги

КОНКУРС ЯКУНЛАНДИ

Халқаро арбитр М. МУҲИДДИНОВ бошқаради

Ниҳоят навбатдаги шахмат конкурсимиз ҳам поёнига етди. Буниси «Совет Ўзбекистони» газетасининг 70 йиллик юбилейига бағишланган бўлиб, географияси ва оммавийлиги жиҳатидан олдинги ҳамма конкурслардан ўтиб тушди. Ўзбекистон, Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркманистон ва ҳатто Украина республикалари, РСФСР шаҳар ва қишлоқларидан тахминан 50 минг саҳифани ташкил этувчи 15.000 тача жавоб мактублари келди!

Севимли машғулотдан олган тассуротларини дил сўзлари билан ифодалашга ҳаракат қилишган-да! Уларнинг ёши 7 дан 70 гача бўлиб, аксарияти қишлоқ жойларидан эканлиги кишини қувонтиради ва айни чоғда ўйлатиб ҳам қўяди. Конкурс иштирокчилари турли касб-ҳунар эгалари, мутахассислар ҳамда партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимлари эканлиги диққатга сазовор. Бу — халқимиз маданий ҳаётида шахмат ҳам ўз ўрнига эгалигидан далолатдир.

Айрим мактублардан сатрлар келтирамиз:

«Республика шахмат-шашка клуби билан биргаликда конкурс уюштириб хайрли иш қилибсизлар, — деб бошлабди ўз хатини Сариосиё темир-бетон заводининг технологи **Орол Номозов**. — Кўплаб шахмат ишқибозлари бу ташаббусни миннатдорчилик билан қарши олганликларига имоним комил. Ушбу конкурс фақатгина шахматни оммалаштириш, шинавандаларнинг малакасини ошириш учунгина хизмат қилиб қолмай, балки юксак тарбиявий аҳамиятга ҳам эгадир...»

Дейлик, қишлоқда яшаймиз. Ишдан кейин ва дам олиш кунлари бўш вақтимиз бўлади. Стол теннисига қизиқамиз, футбол ўйнашни хоҳлаймиз, бильярд, шахмат тошларини суришни истаймиз. Бироқ... қишлоқда теннис столи ҳам, бильярд ҳам йўқ. Қоронғида эса футбол ўйнаб бўлмайди. Шундай вақтларда кун бўйи ишдан қайтишингизни кутган фарзандларингизнинг кўзини жавдиратиб «гурунгбоз» ёки «қартабоз»ларни излаб ўтирмайсиз, ўртага шахматни тикиб, ҳам ўзингиз, ҳам оила аъзоларингиз маънавий эҳтиёжига яраша иш қилган бўласиз.

Бахтиёр БОЛТАЕВ. Муборак шаҳрида яшаб, совхоз устахонасида мудирлик қилаётган инженер, 1-разрядли шахматчи:

— Шаҳарда кичкинагина шахмат тўгараги ташкил қилдик. Бизда шахмат адабиётлари етишмайди, уларнинг чиққанини газеталарда ўқиб қоламиз, холос. Энди ниятим, иложи бўлса «Қашқадарё ҳақиқати» газетасида шахмат бурчаги очиш.

— Мен ҳали пионерман, — дейди Амударё районидаги 20-мактабда таълим олаётган **Султонбой Ҳабибуллаев.** — Мактабимизда шахмат бурчаги бор, деб эшитаман-у, қаердалигини билмайман. Ишламаса ишламасин-у, лекин нега битта ҳам шахмат тахтаси йўқ?..

Бу жуда кўп мактабларга хос «фазилат».

Чиннибек ХУШБОҚОВ, Дўстлик районидан, ишчи:

— Ўтказилаётган конкурсларингиз ёш шахматчилар маҳоратини синаб ва қайраб, келажакда Г. Аъзамовдек гроссмейстерлар етишиб чиқишига замин тайёрлашдек юксак мақсаднинг амалга ошишига хизмат қилса, ажабмас.

— Мен қишлоғимизнинг бир гуруҳ шахмат ҳаваскорлари номидан Ўзбекистоннинг биринчи гроссмейстери Г. Аъзамов хотирасини абадийлаштириш учун унинг партияларини тўплаб, бир китоб қилиб чиқаришларингизни илтимос қилардим, — дейди қўшкўпирлик **Зариф Отамуродов**.

Ҳурматли, Зарифжон гроссмейстернинг бир қисм партиялари «Аъзамовлар сулоласи» китобида берилган эди. Унинг иккинчи нашрига қўшимча қилиш ниятимиз бор.

Ниёздурди АБДУЛЛАЕВ, ҳазорасплик инженер, 31 ёшда:

— «Совет Ўзбекистони»нинг 1982 йил 3 август сонида «Шахмат клуби» ташкил этилиши муносабати билан мен газетада конкурслар ва сиртқи мусобақалар ўтказиб турилса, деган таклиф йўллагандим. Мана олти йилча вақт ўтди, сиз ўтказган конкурс туфайли спорт мастерлигига номзодлик даражасига етдим.

— Мен 3-синфда ўқийман Исмим — **Умидбек**, фамилиям — **АБДУРАИМОВ.** Мен шахматни мактабга бормасдан олдин ўрганган эдим. Газетада шахмат конкурси чиққани яхши бўлди. Синглим Моҳичеҳра ҳам шахматни билади. У 7 ёшда. Бизлар ҳам конкурсга қатнашсак... навбатдаги топшириққа жавоб ёзилган бу хатни Қўшкўпир районидаги Калинин номли колхоздан олдик.

Тўлқин ВАЛИБОЕВ, оққўрғонлик фотограф:

— «Совет Ўзбекистони»да берилган «Шахмат алифбеси» менга йўлчи юлдуз бўлди. Энди мен ажойиб шахматчилар ижод намуналарини бемалол мутолаа қила оладиган бўлиб қолдим.

— Каспаров — Карпов баҳсини оператив тарзда қизиқарли ва мазмунли ёритиб берганингиз учун раҳмат, азизлар, — деб бошлабди хатини конкурс вазифаларига жавоб ёзишдан олдин фарғоналик врач **Юнусали АБДУРАҲИМОВ**.

— Ҳурматли редакция, мен «Совет Ўзбекистони» шахмат клубининг олиб бораётган ишларидан бениҳоя мамнунман, унинг мухлисиман. Эл-юрт учун жуда фойдали ташаббус, деб биламан буни. Салом билан риштонлик ўқитувчи **Муҳаммадисо МУҲАММАДЖАЛИЛОВ**.

Усмонжон АБДУЛАЗИЗОВ, Фарғона политехника институтининг катта ўқитувчиси, 48 ёшда:

— Баъзан, айниқса имтиҳон пайтлари 4-5 соат ўрнига 10-12 соатлаб ишлашга тўғри келади. Уйга келиб, конкурсингиз вазифаларини ечгандан кейин чарчоқларим ёзилиб, хурсанд бўлганимдан завққа тўлиб кетаман...

Бу тажрибадан ўтган нарса: кўпинча фаолият турининг ўзгариши кайфиятни яхшилайди.

Дил сўзлари битилган минглаб жавоб мактубларининг яна биттасидан парча келтириш жоиз кўринади.

— Мен **Сотволди ТОШПЎЛАТОВ** 1950 йилда Бағдод районининг II-Бағдод қишлоғида колхозчи оиласида туғилганман. Шундан кўп ўтмай 1-группа инвалиди бўлиб қолганман. Ҳеч қаерда ўқимаганман, мустақил савод чиқарганман. Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига бағишлаб ўтказилган конкурсингизда III-разряд берган эдингизлар. Бунисига ҳам қатнашяпман...

Кеч соат олти-еттиларда мухлислар бизникига тўпланишади, ҳар хил хонаки мусабақалар ўтказиб турамиз.

Одам саргузаштларни севади, бу унга ҳаётий зарурат. Оғир синовлар эвазига эришилган ғалаба кишига қувонч бағишлайди. Шахматдаги ғалаба ҳеч нарса билан чоғиштириб бўлмайдиган лаззат ҳисси туғдиради. Бинобарин, шахмат ўйини руҳиятни тетиклаштиришга ёрдам беради. Камдан-кам шахматчи мастер бўлиб етишади, лекин шахмат ўйини ҳаммани бирдек ва доимо ўзига тортаверади, руҳий саргузаштлар оламига чорлайверади. «Шахматнинг мана шу хусусияти, — деб ёзган эди ГДРлик профессор Г. Клаус, — оғир нохушликка йўлиқиш орқасида ижтимоий ҳаёт ва сифатдан четлашиб қолган кишилар учун айниқса муҳим аҳамият касб этади».

Конкурс топшириқларини эълон қилиш жараёнида, афсуски, айрим чалкашликларга йўл қўйилди. Чунончи, иккинчи топшириқ шарти ноаниқ берилиб, тузатиш пайтида: «у очиқ қолдирилган эди...» деган мужмал ибора билан мухлислар ранжитиб қўйилди.

Ўн биринчи топшириқ эълон қилинган сонда Спраггетт — Соколов партиясида юз берган позиция ҳам келтирилган эди. Айрим техник сабабларга кўра диаграммаларнинг ўрни алмашиб кетибди. Партияни ҳам таҳлил қилиб чиққанлар уларнинг қайси бири топшириқ эканлигини ажратиб олиб ечишга киришган. Лекин кўпчилик енгилиб қолган. Шунинг учун конкурс жюриси 11-топшириқни ҳисобдан чиқаришга қарор қилди.

Йўл қўйилган ана шу чалкашликлар, шу билан бирга уч-тўртта топшириқ белгиланган муддатда берилмагани учун редакция ва конкурс жюриси иштирокчилардан узр сўрайди.

Газетанинг кейинги сонларида конкурс ғолиблари ва спорт разряди талабларини адо этган иштирокчилар рўйхати бериб борилади. Уларнинг сони 300 дан ортиқ!

• ДОСААФ ҳаётидан

ТАЪЛИМ САМАРАДОРЛИГИ ОШМОҚДА

Келес автомобилчилар мактабини айланар экансиз, эътиборингизни деворларга осиб қўйилган турли кўргазмалар, фотоплакатлар, ёшларни ватанпарварликка даъват этувчи чақириқлар ўзига жалб этади. Бу ерда транспорт воситалари алоҳида кабинетларда батартиб жойлаштирилган бўлиб, жиҳозлар автоҳаваскорларнинг маҳоратли ҳайдовчилар бўлиб етишишлари учун имкон бермоқда.

Кейинги вақтда ўтказилган текширишлар, кўриклар мактабда ўқитиш савияси тобора ортиб бораётганлигидан далолат бериб турибди.

— Мактабимизда билим олувчилар сафи кўпайиб бормоқда, — дейди мактаб бошлиғи Қ. Рашидов.—Шофёрлар, халқ хўжалиги учун мутахассислар тайёрлаш бош вазифамиз. Ҳозир мақсад — тайёрланаётган мутахассисларнинг малакали бўлишига эришишдир. Бу албатта, зиммага катта масъулият юклайди. Ўтган йили шофёрлар тайёрлаш плани ошириб уддаланди.

Ўқув моддий-техника базаси ҳам йил сайин мустаҳкамланиб бормоқда. Автомобилга техник хизмат кўрсатувчи лаборатория ташкил қилинди. Автобус, прицеп билан ишлайдиган автомашиналар ҳайдовчиларини тайёрлаш учун янги ўқув кабинетлари қурилиб жиҳозланди. Курсантларни жисмоний жиҳатдан чиниқтириш, армия сафига пухтароқ тайёрлашга ёрдам берувчи спорт шаҳарчаси бунёд этилди. Автодромда ёш ҳайдовчилар амалий машғулотлар билан шуғулланадилар.

Рўпарамизда автомобилчилар мактабининг собиқ талабаси, эндиликда шу ўқув даргоҳида ишлаб чиқариш таълими бўйича мастер бўлиб ишлаётган Иброҳим Сатимов. У ҳарбий хизматни Афғонистонда — Совет қўшинларининг чекланган қисми сафларида ўтади. Иброҳим билан суҳбатимиз ишлаб чиқариш таълими мавзуида бўлди.

— Талабаларнинг аксарияти ўрта мактабни эндигина битирган ёшлар, — дейди у. — Айримларининг техника воситалари бўйича билим савияси пастлиги, рус тилини мукаммал билмаслиги кенг программани қисқа муддатда эгаллаб олишларида қийинчиликлар туғдирмоқда. Шунинг учун уч ярим ойлик рус тилини ўргатувчи махсус курс ташкил қилинган. Таълим самарадорлигини ошириш борасида ўқитувчи-ю, мастерлар доимо изланишда. Озод Аҳмедов, Наримон Абдуллаев, Баҳодир Ҳакимовлар ўз тажриба ва билимларини моҳир ҳайдовчилар етиштиришга сарфлашмоқда.

Бу йил ўтган йилга нисбатан кадрлар тайёрлаш сони кескин ошди. 1989 йилдан эса «КаМАЗ» юк автомашиналари учун ҳайдовчилар тайёрлаш мўлжалланмоқда. Хўш, шу планларни бажариш учун реал имкониятлар борми, деган савол туғилади. Албатта, план кўрсаткичларининг кескин ошиши кўпгина муаммоларни келтириб чиқарди. Масалан, ўқитувчилар етишмай қолди. Ўқув автомобиллари тақчил. Автодром икки гектар ерга жойлашган. Юқоридаги режаларни амалга ошириш учун эса қўшимча ер майдони ажратиш керак.

Ўйлаймизки, Тошкент область ДОСААФ ташкилоти, Тошкент район партия ва ижроия комитетлари автомобилчилар мактаби олдида турган муаммоларни ҳал этишда ёрдам кўрсатадилар.

Д. ҚИРҒИЗБОЕВ.

Редактор ўринбосари Т. НАЖМИДДИНОВ.

● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР ● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР ● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР ● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР ● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР ● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР ● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР ● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ АВТОМОБИЛЬ ТРАНСПОРТИ ВА ЙЎЛЛАР ИНСТИТУТИ
КУНДУЗГИ ВА КЕЧКИ ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА
1988-1989 ўқув йили учун
ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тайёрлов бўлимига халқ хўжалигининг барча тармоқларида ишлаётган ўрта маълумотли илғор ишчилар, колхозчилар ва СССР Қуролли кучлари сафида ҳарбий хизматларини ўтаб бўлганлар қабул қилинади.

Ишчи ва колхозчиларнинг умумий меҳнат стажи ўрта мактаб (ПТУ)ни битиргандан кейин камида 2 йил, шундан охирги бир йили йўлланма берган ташкилотда узлуксиз бўлиши керак (шогирдлик стажи кирмайди).

Тайёрлов бўлимига йўлланмани (форма 1, 2, 3) корхона, муассаса ва ташкилотларнинг раҳбарлари, ҳарбий қисм командирлари томонидан партия, комсомол ва касаба союз ташкилотларининг тавсияси, меҳнат коллективларининг ҳамда ҳарбий қисм шахсий состави (бўлинмаси)нинг умумий йиғилиш қарорлари асосида берилади.

Тайёрлов бўлимига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: ариза (ректор номига танлаган факультет ва мутхассислик кўрсатилади), тайёрлов бўлимига йўлланма, ўрта маълумот ҳақида ҳужжат (асл нусхаси), 6 та фотосурат (бош кийимсиз 3х4 см. ҳажмида), медицина справкаси (086/У форма), меҳнат дафтарчасидан кўчирма, характеристика (маъмурият, партия ёки комсомол ва касаба союз ташкилоти томонидан берилган).

Паспорт ва ҳарбий ҳужжат шахсан кўрсатилади.

Тайёрлов бўлимига кирувчилар ўрта мактаб ҳажмида математика ва физикадан суҳбатдан ўтадилар. Тайёрлов бўлимини битириб ва битириш имтиҳонларини муваффақиятли топширганлар институтнинг 1-курсига қуйидаги мутахассисликлар бўйича кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади: автомобиллар ва автомобиль хўжалиги; йўл ҳаракатини ташкил этиш (фақат кундузги бўлим); кўтарма транспорт, қурилиш, йўл машиналари ва жиҳозлари; автомобиль йўллари ва аэродромлар қуриш, кўприк ва транспорт туннеллари; транспортда ташиш ва бошқаришни ташкил этиш; транспорт экономикаси ва уни бошқариш;

Кечки тайёрлов бўлимини битириб ва битириш имтиҳонларини муваффақиятли топширганлар институтининг кундузги, кечки ёки сиртқи (ўз хоҳишларига кўра) факультетларига, кундузги бўлимни битирганлар эса фақат кундузги факультетларга қабул қилинади.

Кундузги тайёрлов бўлимига қабул қилинганлар ойига 40 сўм миқдорида, СССР Министрлар Советининг 1959 йил 18 сентябрь 1099-қарори билан йўлланганганлар эса ўқишга юборган ташкилот ва корхоналар томонидан ҳар ойда 52 сўм, меҳнат стажи 3 йилдан ошиқ бўлганлар эса 60 сўм миқдорида стипендия, турар жойи йўқлар ётоқхона билан таъминланади.

Ҳужжатлар кечки бўлимга 20 августдан 25 сентябргача қабул қилинади.

Суҳбат 16 сентябрдан 25 сентябргача ўтказилади. Ўқиш 1 октябрдан бошланади.

Ўқиш муддати ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда 10 ой, кундузги бўлимга ҳужжатлар 1 октябрдан 25 ноябргача қабул қилиниб, суҳбат 11 ноябрдан 25 ноябргача ўтказилади.

Ўқиш 1 октябрдан бошланади.

Ўқиш муддати ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда 8 ой.

Адрес: 700047, Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 20-уй, «В»-корпус, 205-хона, тайёрлов бўлими.

АҲОЛИ ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Олмалиқдаги «Металлист» кооперативи қуйидаги халқ истеъмоли товарлари тайёрлаш бўйича ўз хизматини

ТАКЛИФ ЭТАДИ

Ҳар қандай ҳажмдаги йиғиладиган гаражлар, тўйда ишлатиладиган столлар ва металлдан тайёрланадиган ўриндиқлар туркуми, турли расмлар ва шакллар ишланган деворлар;

Ташкилотлар, мактаблар, билим юртлари учун — ҳарбий спорт комплектлари.

Барча буюмлар бўялган.

Буюмларни олиб бориш ва ўрнатиб бериш учун автомашина ҳамда монтажчилар бригадаси мавжуд.

Шунингдек, кооператив кўчаларни газлаштириш ва квартираларни иситиш бўйича ишларни бажаришни ҳам ўз зиммасига олади.

Хизмат ҳақини тўлаш нақд пул ёки пул ўтказиш йўли билан амалга оширилиши мумкин.

Кооператив адреси: Олмалиқ шаҳри, К. Маркс кўчаси (4, 6, 10-автобусларнинг «Гўшт комбинати» бекати». Телефон: 4-43-46.

СССР Геология министрлиги
«УЗБЕКГИДРОГЕОЛОГИЯ» ишлаб чиқариш бирлашмасининг
ГИДРОГЕОЛОГИЯ ВА ИНЖЕНЕРЛИК ГЕОЛОГИЯСИ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Лабораториялар мудирлари: ер ости сувлари ресурслари, гидроминерал ресурслар, янги техника, мелиорация гидрогеологияси, запас чучук ер сувлари запасларини сунъий равишда тўлдириш технологияси, гидроминерал хом ашёни қайта ишлаш технологияси.

Конкурсда фан доктори ёки кандидати илмий даражасига эга бўлганлар, шунингдек, илмий даражаси бўлмаса ҳам юқори малакали мутахассислар қатнашишлари мумкин. Даъвогарлар лаборатория йўналиши бўйича илмий ишларга, шунингдек, камида 10 йиллик илмий ва ташкилотчилик тажрибасига эга бўлишлари керак.

Конкурс муддати —эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент шаҳри, 41-алоқа бўлими, Морозов кўчаси, 64-уй.

Театр

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 18/VIII да «Отасининг қизи» (19.00), 19/VIII да «Узоқ қишлоқ» (19.00), 20/VIII да «Майсаранинг иши» (19.00).

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КУЧЛАРИНИ ЎРГАНИШ СОВЕТИ
1988 йил учун
қуйидаги ихтисосликлар бўйича
КУНДУЗГИ ВА СИРТҚИ АСПИРАНТУРАГА
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

СССР районлари, экономикаси, СССР ишлаб чиқариш кучларининг жойлашиши ва қишлоқ хўжалиги экономикаси, уни планлаштириш ва бошқаришни ташкил этиш.

ҲУЖЖАТЛАР 1 СЕНТЯБРГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ҳужжатларни қуйидаги адресга юборишингизни сўраймиз: 700170, Тошкент шаҳри, Мўминов кўчаси, 9-уй, аспирантура бўлими.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Янги программа. «Интерцирк-88» гастроллари (19.30).

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Тупроқшунослик ва агрохимия институти коллективи етакчи илмий ходим Ж. И. Икромовга онаси

Хосият НАЗИРОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

• Тингланг, томоша қилинг

18 АВГУСТ, ПАЙШАНБА

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МТ-I. 7.00 — «120 минут». 9.05 — Елена Образцованинг муҳаббати ва азоб-уқубатлари. 10.55 — Янгиликлар. 11.05 — Саёҳатчилар клуби. 16.00 — Янгиликлар. 16.20 — Салом, музика. 17.05 — Баскетбол шарҳи. 17.45 — Музикали хазина. 18.45 — Фан: назария, тажриба, практика. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.35 — Катталар учун мультфильм. 19.45 — Фидойи шахслар. 20.30 — Қандай яшаяпсан, театр. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Талваса». Бадиий фильм. 1- ва 2-сериялар. Танаффус пайтида дунё воқеалари.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Серқуёш Тожикистон оҳанглари. 9.50 — Илмий-оммабоп фильм. 10.10 — Испан тили. 10.40 — «Кулоллар даврасн». Бадиий фильм. 12.15 — Испан тили. 12.45 — Ўсмирлар учун музикали программа. 14.30 — Ҳужжатли фильм. 14.55 — Янгиликлар. 15.05 — «Оловли йўллар». Бадиий фильм. 16-серия. 18.35 — Янгиликлар. 18.45 — Ҳужжатли фильм. 19.10 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 20.00 —Ритмик гимнастика. 20.30 — Хайрли, тун, кичкинтойлар! 20.45 — Очиқ рояль. 21.20 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Сопот — 88».

ЎзТВ-I. 15.05 — Болалар учун фильм. 15.35 — Қўшиқларим сенга, Ватаним. 16.40— «Аҳмад қаерда». Кинокомедия. 18.10 — Мультфильм. 18.20 — «Чичерин». Бадиий фильм. 1-серия. 19.30 — Ўзбекистон — Ноқоратупроққа. 20.00 — Ахборот. 20.20—Ҳужжатли фильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05— Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Дефолиация. 22.45 — Оталар сўзи — ақлнинг кўзи.

ЎзТВ-II. 19.35 — «Кашф этилмаган ороллар». Бадиий фильм. 20.35 — Реклама. 20.45 —Тошкент боғлари. **Фрунзе.** 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Ҳосил — 88». 22.25 — «Иссиқкўл — 88» республика эстрада телефестивали.

РАДИО

Биринчи программа. 8.30 — Кўнгил таронаси. 9.30 — «Баҳор» ансамбли созандалари чаладилар. 9.45 — Советлар ва қайта қуриш. 12.10 — Ишчинома. 12.30 — «Талотум». Повестдан парча. 13.00 — Малыш. 13.30 — Н. Добронравов шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.30 — Е. Надеинский. «Карнайчи». Ҳикоя асосида радиоинсценировка. 16.00 — Инсон ҳақида ғамхўрлик. 18.15 — Афғонистоннинг миллий байрами — Мустақиллик тикланган кунга. 18.30 — Афғон рубобида Ғ. Эргашев чалади. 19.20 — Юность Узбекистана. 19.50 — Халқаро кундалик. 21.00 — Элга хизмат — олий ҳиммат. 21.20 — Чорвадорлар учун концерт. 22.45 — ЎзССР халқ артисти Ф. Раҳматова куйлайди. 23.00 — Оқшом тўлқинларида.

Р. — 09956. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. А — 189. ИНДЕКС 64583.